

Az első transilvaniai hősi halott a palesztinai fronton

Elesett egy Transilvaniából származó segédrendőr a palesztinai fronton Baruch Farkas az arab cselvetés áldozata

ra csak egy ajánlólevél van: a kiváló memóriája, az emberismeret, az érely és a rutin. A bankrendőrök szakértelemmel és feltűnés nélkül emelik ki ezres embertömegekből is a gyanús elemeket. Megelőzik az eseményeket, elvegyülnék a közönség soraiban, ott tolonganak a publikum között a fizetőablak körül. Válogatott emberek ők: öfelsege, a pénz testőrei. A különböző számu közellenségek korában, amikor Amerikában naponta öt-hat bankot is kiraboltak, fénykorát élte ez a testület. Valóságos Max Brand-jelenetek elevenedtek meg abban az időben a pénztárak márványterméiben, sokszor gyalultak le a golyónyomokat s gyakran került új pénz a márványra, új ember a pult mögé.

A bankrendőrség munkája természetesen összekapcsolódott a rendőrségével. Támadás esetén a vészjelre becsukódtak a kapuk, a rendőrség központjában pedig riadólámpák jelzik térképen a veszély helyét. Míg a bankrendőr és tisztviselő védekezik, löpőfüst szállong a pénztárteremben, döngögnek a pisztolyok, utraikel a rendőrgárda is, géppuskás, páncélozott motorosok száguldanak vad szírenabugás közben a tett színhelyére.

Olyan ez a valóságban, mint a banditafilmek és olcsó romantikájú detektívregények meséje. Rövidhullámu rádon továbbítják a veszedelem híreit, a forgalmat figyelik s az utzakaszt lezárja a policeman. És bizony szükség van a nagy technikára, mert sokszor az egyszerre több helyen történő „hold up”-ök a szervezethez és tetszerőség jegyében foynnak le.

Az amerikai szellem a sportszerűtlen kívül sok minden fölé helyezi a testi erőt és ügyességén alapuló sikert. Nemrég mondta egyik newyorki nagy banktekinély, hogy a businessmanek élete olyan, mint a rugby-meccs. Ránganak az emberre, sokszor lenyomják, a szabad stílus a legelőkeltebben érvényesül, a győztest megtapsolják s a pénz az erősebbnél marad. Fortuna istenszszony az új világban még szeszélyesebb, mint nálunk. Az ilyen felfogás mellett aztán érthető, hogy egy-egy amerikai banktisztviselő karrierje nagy hatást gyakorol például valami támadás elhárításánál tanusított magatartás. A névtelen tisztviselő máriól holnapra fényes ajánlatokat és vezető pozíciót kaphat, ha a lapok és Jupiter-lámpák fényébe kerül.

Ahol ilyen kiméletlen eszközöktől sem riadnak vissza az aranyért folytatott küzdelemben, végtelenül fontos az önvédelem kérdése, különösen vidéken, ahol a biztonsági berendezések kezdetlegesek és a rendőrség sincsen mingyárt kéznél. Érthető a gangsterek kedvelt szokása, hogy a nagyobb városokból valóságos arzenállal felszerelve vidékre rándultak ki „dolgozni”. Csábította őket, hogy nincsen tökéletes páncéltértem, nincsenek furfangos riasztóberendezések, — legfeljebb egy-egy komoly kassza.

Kedvezett az ilyen vállalkozásoknak az is, hogy a rendőrség hatásköre államunként változott s külön felhatalmazással lehetett csak országos üldözést folytatni. Valami olyanféle világ volt ez, amelynek romantikus napjaiban a pandur már nem foghatta meg a bujdosó szegénylegényt, aki tíz lépésre tőle, egy utszéli csárda asztalánál nyakalta a karcolt.

A Lindberg-féle gyermekrablás hatása alatt hozták az új föderális törvényt s a rendelkezésre álló emberanyagból széles hatáskörű testületet szerveztek, minden tagja mesterlövő s természetesen vakmerő a végletekig. Evi 3200 dollár az ugynevezett „G-man”-ek fizetése, de ez a javadalmazás két év alatt duplájára emelkedhetik. A szövetségi detektívek aztán kiméletlen eréllyel végre is jártak a gang-ek és a zsa-oló racket-bandák tevékenységének. Valóságos irtóháboru indult meg s akik élve a rendőrség kezére jutottak, ma már Alcatraz-szigetén, vagy a „láncok börténében”, Atlanta beton-csümben várják a megváltó tüdővést.

A gyakori bankrablásokon kívül a pénz szállításakor történő támadások is sok veszélyt jelentenek. Igaz, legtöbbször páncélos járművek, könnyű harckocsik, vagy acéllal fedett vagonok viszik a rendeltetési helyére az aranyat, de az ut még így is meglepetéseket hozhat, éppen úgy, mint a Wild-Westen a postakocsik romantikus idejében, a különbség mindössze az azóta elmúlt száz esztendő technikai fejlődésében rejlik. A nagyobb szállítmányoknál motoros őrség tisztítja meg az utat, a szállítóközleket pedig golyószórás emberek állanak a lövésnek. Mikor az Egyesült Államok aranykészletét, valami 3500 tonna súlyu aranyat vitték új szállítási helyére, katonaság, páncélonat, tankok: egész hadsereg kíséerte.

„Deadly dust”: halálos por, mondták valaha az aranyra. Jelenléte vonzza a veszélyt, de csengésében és ragyogásában a bankember kenyeret lát, amelyet nehezebb megtartani és megőrizni az amerikai bankban, mint nálunk.

Chi, július 30. Két hete már, hogy szerkesztőségünk asztalán fekszik egy távirat Palesztinából, amely arról szól, hogy Baruch Farkas segédrendőr elesett. Az első transilvaniai hősi halott a palesztinai harcokban. A terroristák új taktikájának esett áldozatul. Ez a taktika pedig abban áll, hogy orvul megtámadják a telepekre kirendelt zsidó segédrendőröket azok az arabok, akik jó barátságban voltak velük és nem lehetett feltételezni róluk, az ember galádság legnagyobbját, az árulást. Így esett el Baruch Farkas is, aki Transilvaniából került Palesztinába. A zsidó hős szülei, testvérei és széleskörű rokon-

„Arab barát” közeledik...

A Chéfer völgyében fekvő narancsosok védelmére két domb között emeletes, tornyos őrházat állítottak fel, amelyben Baruch Farkas és bajtársa, Josef Dumai lakott. Pénteken, július 15-én délután négy óra felé, amikor a két „notér” az őrházban tartózkodott, eljött hozzájuk egy környék-

Farkas Béla utolsó fényképe

beli arab, akit régebből ismertek. Olyan baráti viszonyban voltak vele, hogy a gyanu árnyéka sem ébredhetett fel a zsidó rendőrökben. Szívélyes üdvözlések után az arab láza miatt panaszkodott és néhány szem kinint kért. A rendőrök részvételjesen azonnal odaadták a gyógyszerét és néhányperces barátságos szóváltás után a „vendég” távozni készült.

— Kísérjen ki közületek valaki — kérte vendéglátóit az arab — félek a kert kutyáitól.

Josef Dumai vállalkozott a kíséretre. Alig jutottak ki azonban az őrházból, amikor két, szintén ismerős arab jött szembe. Dumai immár aggódva fölkiáltott a második emeleten levő bajtársához:

— Baruch, arabok mennek hozzád!

— Nem tesz semmit — kiáltott le Farkas — jöjjenek. Ismerem őket. Barátaim.

A következő pillanatban a „lázbeteg barát” kis revolvert rántott elő és Dumaira fogta. A rendőr gyorsan félreugrott és a golyó célt tévesztett. Az arab fegyverrel a kezében, e jellemző fenyegetést mondotta a védtelen rendőrnek:

— Óvakodjatok a barátoktól! Az ellen-

sága most is itt él: apja közútszerteletben álló becsületes kereskedő Gherlán.

A megölt zsidó rendőrrel szóló értesüések eljutottak Gherlára, de olyan formában, hogy a gyöngékedő szülőket csak később értesítsék, amikor ők maguk a jelekből szomorú gyanut fognak. A gherlai rokonok elsőnek az Uj Kelet szerkesztőségéhez fordultak a hiob hír elhalasztása érdekében, minthogy az elesett zsidó rendőr édesapja, Farkas Mihály a lap régi előfizetője. Tegnap végre az áldozat szülei is értesültek a tragikus esetről, amelynek lefolyását palesztinai tudósítónk alapján itt közöljük.

Holtan találják Baruchot

Két órai kalandos kerülökkel Dumai végre eljutott Givat Chaimba, ahol nyomban értesítették a szomszédos Kfar Jona és Bet Lyd telepek fegyveres készütségét. Ezek Dumai-val egyetemben siettek az őrházba, ahol Baruch Farkast a második emeleti szobában halva találták. Négy golyó érte meg. A terroristák a nyakába, a mellébe és a hátába löttek. Öt-hat üres lövedék hüvelybe maradt a szobában, az arabok elhelyett elvitték a két zsidó rendőr fegyverét és száz patronát, azonfelül elvezették két lovakat.

Este tíz órakor, a hatósági eljárás befejezése után, a holttestet átvitték a közeli teiepre. Hajnalban rendőrkutyákat állítottak a nyomozás szolgálatába és az állatok szaglására nyomán eljutottak a gyilkosok falujába, ahonnan ezek azonban akkor már elmenekültek. Csak az elsőnek érkezett arab apját találták otthon, akit őzeibe vettek.

A halottat pedig átvitték nagy gyász kísérettel mellett Jezreel völgyébe, arra a kolóniára, amelynek temetőjébe három év óta a zsidó ország elesett fegyveres ö-zöit temetik.

Baruch Farkas élete

Baruch Farkas mindössze harminkét éves volt. Legidősebb fia apjának, Farkas Mihálynak, aki Baruch fia születése idején a somesmenti Bercești Mare községben jó módú gazdálkodó volt. Később a család a rosszabbodó gazdasági viszonyok nyomására elhagyta a falut. Petroseniába költöztek, de Farkas Mihály anyagi sorsa itt sem javult különösen és tizenhat évvel ezelőtt a négy gyermekre gyapodott familia Baia-Mare-ra költözött. Farkasokat a mostoha viszonyok innen ismét vándorlásra kényszerítették. Tizenöt évvel ezelőtt Gherlan telepedtek meg, ahol a család nagy szorgalommal és zsidó hittel győke et tudott verni és elég jó polgári jövedelmük volt.

Baruch, akit Petroseniában egy rőfős kereskedésbe szegődtek, nem ment a családdal. Főnöke kérésére otthagyták az izmos, jó kiállású és rámenős természetű fiút, akinek föl szabadulása óta egyetlen vágya az önállóulás volt. Amikor föl szabadult, levelet írt a szülőinek, hogy küldjenek neki egy nagyobb összeget, amivel eljuthat Amerikába. Farkasék a legnagyobb fiu e kívánságát nem teljesítették, egyfelől, mert még a három gyermek nevelésének gondjai nehezettek vállalkozni, másrészt nem is akarták, hogy egyedül vándoroljon ki a bizonytalan Dél-Amerikába. Akkor az egyébként is gyéren levelező Baruch nem írt, a szülők érdeklődésére pedig Petroseniából közölték, hogy „Farkas Béla ismeretlen helyre távozott.”

„Erec Jiszraelben vagyok”

Két évig a szülők minden értesítés nélkül maradtak. A hetek és hónapok tompa vára-kozása után végre tizennégy évvel ezelőtt levél jött Palesztinából az elveszettnek hitt gyermek életjelt adó magáról.

„Erec Jiszraelben vagyok, — írta, — itt is akarok életem végéig maradni. De még mindig mások szolgálatában állok, holott, ha kocsim és lovam lenne, nagyon jól megállhatnék a magam lábán is. Harminc fontból önálló ember lehetnék.”

Az apa most, hogy elveszettnek hitt fiát Erec Jiszraelben tudta, pillanatig sem habozott. Négykilözhető pénzt azonnal a bankba vitte és a kivánt összeget két részletben átutálta Baruchnak, aki-ól azután már csak a család Palesztinában élő barátai és rokonai kildtek egyszer-egyszer szűkszavu értesítést, mivelhogy Baruch a régi rossz levele-író maradt. Legutóbbi levelét peszachkor mutt egy éve, hogy megírta. Ebben a levelében adta tudtára a családnak, hogy elérte élete egyik célját, mert immár tagja annak a közületnek, amely fegyverrel látja el a zsidó önvédelmet. A levelhez fotográfiát mellélt, amely Baruch Farkast lóháton, vállán fegyverrel ábrázolja.

Böszöd, böszöd, böszöd!

Azóta nem írt. Az utóbbi hetek magasra csapott terror-hullámai nagyon aggasztották a Farkas-családot és Baruch Farkas huga, Margit tragikus sejtelmektől zaklatva ki is fejezte egy ismerőse előtt rossz előérzetét.

— Azt hiszem, — aggodalmaskodott, — hogy ebben az életem nem kapunk többé levelet tőle.

Másnap levél érkezett Farkas Mihály sógorához, Deutsch Salamonhoz, amit egyik palesztinai rokon írt Gherlára. Közölte a megdöbbentő hírt és a halottra vonatkozó iratokat kért. Aztán a palesztinai „Haarec” napilap július tizenhetedik számát küldötte repülő-postán. A legnagyobb és legerőteljesebb héber újság vezető helyen, gyászkeretbe foglalt cikkben ismerteti a rut halálának esetét és az arabok politikai fanatizmusára jellemző pokoli cselvetést.

A levél és az újság címzése mellett három héber betű állott: „böszöd, böszöd, böszöd!” Vagyis, hogy az úgy titokban kezelte. A gherlai zsidók, akik gyorsan értesültek a palesztinai rendőr meggyilkolásáról, az öreg Farkas Mihály előtt megtudták őrizni a titkot. Nem úgy a gyermekei előtt. Kettő közülük, Jenő és Margit a hitközség főrabbi-jának, Eliás Jakabnak tanácsára valami ürügyel egy közeli faluba utazott, hogy „letűljék” a hét napos gyászt.

Pénteken délután érkezett haza a gyász-hétől súlyosan megviselt két gyermek. Kül-sejük eláruha lelk gyöttrődésüket és már nem lehetett a szülők előtt titkolni a tragédiát. Zsidó hagyományos szokások szerint a szombat beköszöntése előtt a Farkas házaspár és legkisebb fiuk Lajos, aki asztalos és szintén Erec Jiszraelbe készül, számolýra ültek, hogy gyászolják a mártíromságban megdöcöült fiatal férfit, az elesett palesztinai harcost.

„Erec Jiszraelben vagyok”

„Erec Jiszraelben vagyok, — írta, — itt is akarok életem végéig maradni. De még mindig mások szolgálatában állok, holott, ha kocsim és lovam lenne, nagyon jól megállhatnék a magam lábán is. Harminc fontból önálló ember lehetnék.”

Az apa most, hogy elveszettnek hitt fiát Erec Jiszraelben tudta, pillanatig sem habozott. Négykilözhető pénzt azonnal a bankba vitte és a kivánt összeget két részletben átutálta Baruchnak, aki-ól azután már csak a család Palesztinában élő barátai és rokonai kildtek egyszer-egyszer szűkszavu értesítést, mivelhogy Baruch a régi rossz levele-író maradt. Legutóbbi levelét peszachkor mutt egy éve, hogy megírta. Ebben a levelében adta tudtára a családnak, hogy elérte élete egyik célját, mert immár tagja annak a közületnek, amely fegyverrel látja el a zsidó önvédelmet. A levelhez fotográfiát mellélt, amely Baruch Farkast lóháton, vállán fegyverrel ábrázolja.

Böszöd, böszöd, böszöd!

Azóta nem írt. Az utóbbi hetek magasra csapott terror-hullámai nagyon aggasztották a Farkas-családot és Baruch Farkas huga, Margit tragikus sejtelmektől zaklatva ki is fejezte egy ismerőse előtt rossz előérzetét.

— Azt hiszem, — aggodalmaskodott, — hogy ebben az életem nem kapunk többé levelet tőle.

Másnap levél érkezett Farkas Mihály sógorához, Deutsch Salamonhoz, amit egyik palesztinai rokon írt Gherlára. Közölte a megdöbbentő hírt és a halottra vonatkozó iratokat kért. Aztán a palesztinai „Haarec” napilap július tizenhetedik számát küldötte repülő-postán. A legnagyobb és legerőteljesebb héber újság vezető helyen, gyászkeretbe foglalt cikkben ismerteti a rut halálának esetét és az arabok politikai fanatizmusára jellemző pokoli cselvetést.

A levél és az újság címzése mellett három héber betű állott: „böszöd, böszöd, böszöd!” Vagyis, hogy az úgy titokban kezelte. A gherlai zsidók, akik gyorsan értesültek a palesztinai rendőr meggyilkolásáról, az öreg Farkas Mihály előtt megtudták őrizni a titkot. Nem úgy a gyermekei előtt. Kettő közülük, Jenő és Margit a hitközség főrabbi-jának, Eliás Jakabnak tanácsára valami ürügyel egy közeli faluba utazott, hogy „letűljék” a hét napos gyászt.

Pénteken délután érkezett haza a gyász-hétől súlyosan megviselt két gyermek. Kül-sejük eláruha lelk gyöttrődésüket és már nem lehetett a szülők előtt titkolni a tragédiát. Zsidó hagyományos szokások szerint a szombat beköszöntése előtt a Farkas házaspár és legkisebb fiuk Lajos, aki asztalos és szintén Erec Jiszraelbe készül, számolýra ültek, hogy gyászolják a mártíromságban megdöcöült fiatal férfit, az elesett palesztinai harcost.

GDYNIA

Amerika Hajóársaság S. A.

Rendzseres utas- és teherszállítás
 ÉSZAK-AMERIKÁBA és KANADÁBA
 az új motoros „BATORY” és „PILSUDSKY” motoros hajókkal Bucarestből NEWYORK-ba, vagy HALIFAX-ba, beleértve a vasúti utazást gyorsvonaton, vizumokat, szállodát, ellátást a kikötőkben 18.000 lejtől felfelé.

DÉL-AMERIKA Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires a kényelmes „KOSCIUSKO” és „PULASKI” gőzökkel kedvező árak mellett.

PALESTINA az s/s „POLONIA” óceánjáróval, turisztasztyá 4.400 lejtől felfelé. GDYNIA AMERIKA LINIA DE „NAVIGATIE S. A. Bucaresti, Str. Poincaré 39. Telefon 4-22-31.

Párizs, július 30. Párizsban a francia elleni világkongresszusból 600 delegátum és olasz en részt a kongressyven Bernard antiszemitizmus nőke mellett G. zottság elnöke, francia miniszter Kaplan rabbi, lyes politikusi, gáció vezetői, s Tedesco elnök között hangsúlygokhoz ragaszkodtak nagyobtegyenek a fajtartóztatására. — mondotta — leni gazdasági dése. A fajvéde elleni harc felamányok és pe fajvédelem elledalmi; d) gazdeldelmi államok tése.

Gaston Montherlant a különböző és államférfiak fel, majd kijel szágban sohas nek és az antis Georges Demogégyöződésének francia munká deni a szabads gyományait. Emile Burekára, általános hatóan foglal mi politikával. Az ausztriai cege Németors rált nagy írók jelentette, hogy nussal kérked érdekeket, har uralmat képvis érzelmű ember volnának, mint

Dr. Rudolf áldemokraták másodikk intern ga miniszter, miniszter szólnard Lacache pozéját „Szabemel. — Európa világ összes eg sze fognak ro sze a fajvédele dent fenyeget békét, a szab ma a világon, delmi harca a

Az általanc pot szentelték Több muzulm

Str. N. Io

A fajvédelem és antiszemitizmus elleni világszövetség második nemzetközi kongresszusa

Huszonnyolc ország hatszáz delegátusa hatvanmillió ember nevében hirdette meg a harcot a fajörület és az antiszemitizmus ellen

Arabok, zsidók és keresztények egységes állásfoglalása a Palesztina-kérdésben

Párizs, július 30. A napokban zajlott le Párizsban a fajvédelem és antiszemitizmus elleni világszövetség második nemzetközi kongresszusa. Huszonnyolc országból 600 delegátus, valamint a német, osztrák és olasz emigráció képviselői vettek részt a kongresszuson. Az elnöki emelvényen Bernard *Lauche*, a fajvédelem és antiszemitizmus elleni világszövetség elnöke mellett G. A. *Tedesco*, a francia bizottság elnöke, Gaston *Monnerville* volt francia miniszter, *Mangold* angoliai lelkész, *Kaplan* rabbi, különböző országok tekintélyes politikusai, a kínai és muzulmán delegáció vezetői, stb. foglaltak helyet.

Tedesco elnöki megnyitójában többek között hangsúlyozta, hogy az emberi jogokhoz ragaszkodó kormányok és parlamentek nagyobb erőfeszítéseket kell, hogy tegyenek a fajörület romboló erőinek feltartóztatására. Öröndetes jelenség — mondotta — a fajvédelmi országok elleni gazdasági bojkott jelentős megerősödése. A fajvédelem és az antiszemitizmus elleni harc feladatai a következők: a) kormányok és parlamentek mozgósítása a fajvédelem ellen; b) kulturális, c) társadalmi; d) gazdasági akciók és e) a fajvédelmi államok titkos ellenzékének erősítése.

„Franciaországban sohasem lesz fajvédelem és antiszemitizmus“

Gaston *Monnerville* volt francia miniszter a különböző országok diplomatáinak és államférfiainak üdvözlő leveleit olvasta fel, majd kijelentette, hogy Franciaországban sohasem lesz helye a fajvédelemnek és az antiszemitizmusnak.

Georges *Demoulin* felszólalásában azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a francia munkásság mindig meg fogja védeni a szabadságjogok és a türelem hagyományait.

Enile *Bureau*, a világmozgalom titkára, általános szervezeti jelentésében behatóan foglalkozott az új olasz fajvédelmi politikával.

Az ausztriai *Hubertus*, Löwenstein hercege Németországból és Ausztriából emigrált nagy írók üzenetét olvasta fel és kijelentette, hogy a fasizmus a nacionalizmussal kéri meg, de nem nemzeti érdekeket, hanem szolgai tömegek fölötti uralmat képvisel. Ha az összes szabadság-érvelmi emberek egyesülnek, erősebbek volnának, mint a fasizmus.

„Szabad emberek önvédelme“

Dr. Rudolf *Breitscheid*, a német szociáldemokraták vezére, de *Brockere*, a második internacionálé elnöke és volt belügy miniszter, Julius *Deutsch* volt osztrák miniszter szólalt fel ezután, majd Bernard *Lauche* elnök tartotta meg nagy exponéját „Szabad emberek önvédelme“ címmel.

— Európa összes demokratái, az egész világ összes egyházai — mondotta — össze fognak roppanni, ha nem fognak össze a fajvédelem ellen. A fajvédelem mindezt fenyeget, a mindennapi kenyeret, a békét, a szabadságot. Mi sem fontosabb ma a világon, mint szabad emberek önvédelmi harca a fajvédelem ellen.

Palesztina-vita

Az általános vita keretében külön napot szenteltek a palesztinai kérdésnek. Több muzulmán delegátus Algirből, Ma-

dagaszkárból, stb., franciaországi, spanyol országi, kínai és más országbeli delegátusok, M. *Jarblum*, a franciaországi zsidó egyesületek szövetségének elnöke és a palesztinai zsidó munkásszervezet szónoka, Josef *Friedmann*, a baloldali Poale Zion képviselője és más szónokok, akik a Palesztina-vitában résztvettek, vagyis muzulmánok, keresztények és zsidók egyaránt hangsúlyozták, hogy a palesztinai események voltaképpen a fajvédelmi és antiszemita erők harca az ország békés lakossága ellen és a palesztinai zsidóknak és araboknak legjobb érdekük, ha békében élnek egymás mellett és együttesen építik fel az országot.

Békeszótat a palesztinai zsidóknak és araboknak

A kongresszus ilyen értelmű határozati javaslatot is fogadott el, amelyben a következő felhívást intézik a palesztinai arabokhoz és zsidókhöz:

„Palesztina zsidói és arabjai, testvére-

ink vagytok! A fajvédelem és antiszemitizmus elleni második nemzetközi kongresszus, mely különböző fajokhoz és világnézetekhez tartozó hatvanmillió ember mandátumát képviseli, mélyen meghajol a Ti halottaitok előtt és mély tisztelettel adózik az élők iránt, különbség nélkül. Évek óta fájdalommal és sajnálattal nézi a szabadvilági világ a véres drámát, amelyet két testvér nép folytat egymás ellen, két nép, amelyek kölcsönös megértésre és szeretetre rendeltettek. Testvérek, zsidók és arabok, elég volt a vérontásból, elég hajlékot rombolt már le a gyűlölet, elég volt a gyűlölködésből, eljött az idő, hogy letegyétek a fegyvert! A harc, amit vívtok nem a Ti harcotok. Hitler és Mussolini a Ti halottaitokból a türelmetlenség új erődítményét akarják felépíteni. Németország elszolgáztatása, Ausztria bekebelezése, Spanyolország martiriuma után Európát és a keletet is fenyegeti a fasizmus. A palesztinai zsidók és arabok testvériesen kell, hogy együtt éljenek, nehogy áldozat-

Eltűnt a legnépszerűbb kanadai politikus

Hepburn repülőgépen utazott aranyezékek kutatására

London, július 30. A kanadai államszövetség egyik legismertebb politikusa, Mitchell Hepburn, akit harmincyolc éves korában választották meg négy évvel ezelőtt — 1934-ben — Ontario szövetséges kanadai állam miniszterelnökévé, szerdán reggel több bányászakért társaságában repülőgépen az Alaszkával szomszédos északkanadai hegyvidékre utazott, hogy aranyezékek után kutasson.

Amióta a gép elhagyta Ontario állam te-

ritületét, nem érkezett újabb hír róla s attól tartanak, hogy a repülőgép az északkanadai hegyekben hóviharba került s lezuhant. Mitchell Hepburn Kanada legnépszerűbb államférfiai közé tartozik. Amikor miniszterelnökké választották, az volt az első dolga, hogy nyilvánosan elárvereztette az összes miniszteri autómobilokat és leszállította a miniszteri fizetésekét.

Augusztus 1-én nagy közegészségügyi offenzíva indul meg

Fontos intézkedések a társadalmi betegségek leküzdése érdekében

Országunk különféle okok folytán közegészségügyi szempontból nagyon szomorú képet mutat. Sok minden történt már ebben az országban, sok mindennel kísérleteztek, de egy alaposan végrehajtott egészségügyi kampány eddig még nem volt.

Most azonban új ritmus került az ország irányításába. Az országos tennivalók egyik jelentős fejezete a közegészségügy.

Augusztus elsejével kezdődőleg nagyszabású egészségügyi kampány indul meg országgszerte.

Nagy megvalósítások előtt

Sok felé ágaznak az okok, amelyek országunk egészségügyi színvonalának alászását elősegítették. Alaposan át gondolt munkatervvel indul most a kormány ezeknek leküzdésére. Ugy a városokban, mint a falvakban megindult az egészségügyi intézkedések sorozata. Első sorban is azokról a vidékekről és centrumokról van szó, amelyek közismerten középpontjai voltak a legkülönbözőbb betegségeknek, ha fogják csapolni azokat a tavakat és mocsarakat, amelyek a betegségek termékeny talajjául szolgálnak.

A közegészségügyi minisztérium és a

közigazgatási szervek bevonásával nagyarányú tisztogatási munkálatokat valósítanak meg a magánlakásokban is. Külön kutakat fognak létesíteni az állatok itatására, míg a már meglévőket kitisztítják és kizárólag emberek számára tartják fenn. A kerti higiénia is nagy szerepet játszik az új intézkedések között.

Az étkezés racionalizálása és a fogyasztási cikkekkel kapcsolatos helyes propaganda szintén a megvalósítások közé fog tartozni.

A társadalmi betegségek leküzdése

A leglényegesebb baj, azonban, amely országunkat sújtja, a társadalmi betegségek egész sorozata.

A most beinduló egészségügyi kampány során, ezzel kapcsolatosan szigorú ellenőrzés alá fogják venni az összes időszakos oltásokat, a járványos betegségek elkövetését s más ezekkel kapcsolatos intézkedések kerülnek foganatosításra. Szifilisz elleni intézkedéseket fognak megvalósítani, a gusa elleni jódkelést országosan elterjeszteni és a pelagrások ételmezési viszonyait feljavítani.

Hogy ez a nagyszabású egészségügyi

Cadum kenőcs a gyermekek bőrbetegsége ellen

Semmi sem oly hatásos a gyermekek bőrének a hajának megbetegedése esetén, mint a Cadum kenőcs. A vörös, csalánkiütéses, pattanásos, hámlós, finom és érzékeny gyermek-bőrre nyugodtan kenhető. Azonnal megszünteti a viszketést és sok bőrbetegség okozta szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt használ sebek, bőrhámítás, kiütések, fekély, aranyér, rüh és ótvár ellen.

tául eszenek a fajvédő és fasiszta hatalmaknak.“

A kongresszus állandó bizottságot küldött ki a palesztinai kérdés tanulmányozására, a bizottságnak több tagja arab és zsidó.

A kongresszuson megjelent és felszólt Pierre *Cot* volt francia légügyi miniszter is, akit nagy óvációban részesítettek. A franciaországi zsidó munkásszervezetek nevében B. *Tcharny*, a zsidó frontarcosok szövetsége nevében Vanikoff szólalt fel.

A határozatok

A kongresszus számos határozatot hozott, így többek között elhatározta a nemzeti szocialista és fasiszta országok fokozottabb bojkottálását, szimpátiányilatkozatot küldött Roosevelt elnökhöz és Benes elnökhöz. A világszövetség új vezetőségének megválasztása után elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszust 1939-ben Newyorkban fogják megtartani.

kampány eredményes lehessen 284 csapat felállítását rendelte el a minisztérium. Ezek a csapatok kórházi orvosokból, katonai orvosokból és más egészségügyi hivatalnokokból fognak állani.

A csapatok augusztus 1-én fogják működésüket megkezdeni, amiben nagy segítségükre lesznek a többi minisztériumokhoz tartozó tisztviselők is.

Eladók:

TARTÁNYOK: 5-3000 m³ ürtartalomig
 ÖNTÖTTVAS-OSZÓVEK: 7" átmérővel, kamantyuval
 GÁZCSÓVEK: 5"-ig, csőszelvények, szelepek, csapatok, tolattyúk, 5" méterig
 DIESELMOTOR: 200 HP.
 GENERATOR, HÁROMFAZISU: 100 K. V. A. 220 V. 550 P., 80 K. V. A. 550 V. 42-50 P.
 SZIVATTYUK: gőzszivattyúk, transzmissziós szivattyú, turborszivattyúk.
 GŐZKAZÁNOK:
 Tischbeinkazánok 250-260 m² 30-40 m² túlhevítővel.
 GŐZGÉPEK: 160-180, 20, 16, 3 HP.
 VASGERENDÁK: I. U. szögvasak, különböző profilal és hosszban
 VASLEMEZÉK: 4-12 mm. vastagságban és különböző méretekben.
 BORDÁS LEMEZÉK:
 LÉCKOMPRESSZOROK: gőzzel való direkt és transzmisszióval való meghajtásra
 AMMONIAKKOMPRESSZOROK 250-300.000 és 60-70.000 caloria óránkénti teljesítménnyel
 SZŰRŐ-PRÉSEK: különböző nagyságban, hidraulikus és kézi elzárással
 RECTIFICATIÓS BERENDEZÉS: Heckmann-colonneval.
 OLAJRAFFINÁCIÓ: teljes berendezés
 HORDÓGYÁR: Teljes berendezés, 100-300 literes fahordók gyártására. Teljesítménye 200 drb. hordó 8 órai munkaidő mellett. A gépek külön is eladók.
 HIDRORLEG: iparvágány részére, 35 tonnás, Schember sistema, jelző készülékkel.
 Érdeklődők közelebbi adatokért

Fanto S.A.R. de Petrol
 ORSOVA (jud. Severin) vagy TILBAGD (jud. Bihor) céghez forduljanak.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Oradeán

Str. N. Iorga (volt Zöldfa-uca) 19. Országszerte elismert kitchin konyha, szőlő

Transzilvania vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalomra és bankettekre külön nagyterem.

ארטה. כשר

árak, figyelmes kiszolgálás.

A magas légrétegekben való repülés meggyógyítja a szamárköhögést

Egy francia orvos véletlen felfedezése

Párizs, július 30. (Rador). Véletlen folytán, ügyilátszik, sikerült szokatlan gyógymódot találni a szamárköhögésre, amely évente több ezer gyermekáldozatot követel. Egy metzi orvos, lelkes amatőr-repülő egyik utazására magával vitte 12 éves kisfiát, aki szamárköhögésben szenvedett. Negyvenöt perces repülés után leszállva, az orvos észrevette, hogy megszűntek a gyermek kínzó

szamárköhögési rohamai. Az orvos megismételte a kísérletet és három másik gyermeket vitt fel a levegőbe. A gyermekek két, hét és tizenkét évesek voltak. A két éves gyermek köhögése az első 3500 méter magasságban végzett repülés után azonnal megszűnt, a másik két gyermek csak ismételt „kezelés” után gyógyult meg. A kísérleteket folytatják.

Idegenforgalmi célokat szolgáló szállodát épített a belügyminisztérium Curtea de Argeşben

Az egész országban gyászistentiszteleteket tartottak Mária királyné lelkiüdvéért

Bucureşti, július 30. A belügyminisztérium közben járt a curtea de argesi polgármesteri hivatalban, hogy bocsássanak rendelkezésére területet idegenforgalmi célokat szolgáló szálló felépítésére az anyai történelmi becsü műemléket és a román királyi Pantheonot tartalmazó helységben. Egyébként Mária királyné lelkiüdvéért ma az egész országban istentiszteleteket tartottak. Iorga professzor tegnap rádióelőadást tartott, amelynek keretében felvetette a javaslatot, építsenek kolostort Bicazban, ahol Mária királyné annyit szenvedett a román ügyért.

Az idegenforgalmi hivatal által Mária királyné temetéséről készített filmfelvételt tegnap este bemutatták a kormány tagjainak. Mint Rómából jelentik, a római, sienai és perugiai egyetemeken, amelyeknek nyá-

ri tanfolyamain számos román értelmiség vesz részt, az egyetemi hatóságok ünnepélyt rendeztek, amelyen Mária királyné emlékezetét méltatták.

Ujabb bucaresti jelentés szerint, Curtea de Argeşben szombaton istentiszteletet tartottak az uralkodó, a királyi család tagjai, a királyi tanácsosok, Miron patriárka és a kormány többi tagjai, valamint más állami főméltóságok jelenlétében. Ugyútfelése, mint az istentiszteleten résztvevő előkelőségek a reggel folyamán különvonaton érkeztek Curtea de Argeşba.

Ugyancsak szombaton délelőn Bucarestben Colan püspök kultuszminiszter, valamint a katonai és polgári hatóságok képviselőinek jelenlétében istentiszteletet tartottak Mária királyné lelkiüdvéért. Hasonló engesztelő miséket tartottak az ország összes templomaiban.

Kilencvenperces ebéd száznegyven pincérrel és nyolcszáz frankos borokkal...

Apróságok a párizsi nagy napokról

Párizs, július 30. A versaillesi kastély üvegtermében (ott, ahol a németekkel a békekötötték) lefolyt galaebéd volt az ünnepélyeknek egyik fénypontja. A francia gasztronómia természetesen kitett magáért. Hettekkel előbb a legkiválóbb szakértők, a párizsi nagy hotelek és éttermek vezetői 14 főpincér jelenlétében tanácskoztak meg a nagy ebéd pontos étlapját. A kormány által már hónapokkal ezelőtt megbízott pincérek közül ötben „tanulmányuton” voltak a Buckingham-palota konyháján, hogy kifürkéssék a királyi kedvenc ételeit és italait.

Felmerült az a terv is, hogy VI. György királynak ugyanazt a menüt szolgálják fel, mint 30 évvel ezelőtt nagyapjának, VII. Edwardnak, azonban meghusult a főrendezősg intranzigens magatartásán, mely ragaszkodott ahhoz, hogy az ebéd csak 90 percig tartson, így rövid idő alatt pedig „mindössze” 10 fogást tudnak a feleséges vendégek és előkelők meghívottak elfogyasztani.

Mivel a menüben vadkacsa is szerepelt, a földművelésügyi miniszter külön engedélyt adott ki arra, hogy a vadkacsa vadászati tilalmat egy napra felfüggesztik, míg a királyi ebédhez szükséges mennyiséget össze nem szedik.

A versaillesi ebéd főrendezője, Corton, még az alábbi adatokat mondta el az érdeklődő újságíróknak:

Az ebéd 250 személyre volt terítve. Huszonöt szakács segítkezett az ételek elkészítésében és 150 inas szolgálta fel. Ezeknek felevezte magát a fészolgálást, míg másik fele a vendégek háta mögött állt, hogy azoknak minden kérését teljesítse. A fészolgálást az inasok XIV. Lajos korabeli kosztümökben végezték: Kék frakk, fehér selyemharisnya és rizsborított paróka. Az inasok listáját az előzőleg átadták a rendőrségnek, ahol megfigyelhetőségük felől átkutatták egész multjukat.

Konyhánál a versaillesi palota egyik udvarát használták, melyet e célra üveggel befedtek. A halakat, hogy egészen frissek legyenek, repülőgépen hozták a tengerpartról. Repülőgépen hozták Londonból konyakot is, a királyi kedvencét, melynek üvege csekély 800 frankba került.

Az evőkészletet — XIV. Lajosét — az állami múzeumok bocsájtották a rendezőség

rendelkezésére. Minden vendég előtt 12 kristály pohár állott, mert 12 félé bor lett az ebédén felszolgálva. A pezsgők 1895 és 1900-ból valók voltak, ez években született ugyanis a királyné.

Alkalmi házasságok — az operai díszelőadások előtt

A királyi pár tiszteletére rendezett operai gala este természetesen sokkal több volt a jegyigénylő, mint az Opea befogadóképessége. Ilyen körülmények között még a képviselők és szenátorok közül sem jutott mindenkinek hely és — sorsolás után döntöttek el, hogy ki lehet majd jelen a későn jelentkezett honatyák közül a díszelőadásra. Minden egyes belépőjegy természetesen két személyre szólt. Madame és Monsieur X. Y... Mondanunk sem kell, hogy minden igénylő 2 személyes jegyet kért, még a megrögzött agglégények is, hiszen szébb ajándékot senki sem adhatott e napokban hölgyismerőseinek, mint egy galaesti belépőjegyet.

A jogtalan igénylők közül azonban a rekordot kétségtelenül Diniaac girondi képviselő tartja. Nem elégedett meg azzal, hogy legényember létre Monsieur és Madame Dinia részére kért jegyet, hanem távollevő barátja és felesége nevében is kért. A „távollevő” barát azonban nem volt más, mint Folimon pap-képviselő. Diniaac Monsieur és Madame Folimon részére kérte a jegyeket. Így módon elkövette azt a csodát, hogy egy katolikus papból nős embert csinált, magának pedig három jegyet biztosított a sajátján kívül.

De a turpisságra rájöttek és Diniaac urnak egy személyes jeggyel kellett végül megelégednie. (w)

— Dr. Krausz Imre ügyvéd irodáját Calea Marechal Foch 27. szám alá helyezte át. — (Szemben az Unitárius Kollégiummal.)

— Leégett a füleki zománcgyár. Pozsonyban jelentik: A füleki Sphinx zománcgyárban borzalmas tűz pusztított. Az értékes berendezés és nagymennyiségű áru elpusztult. Egymásután robbantak a benzines, petróleumos hordók, savtartályok, úgyhogy a tűz színhelyét alig lehetett megközelíteni. A gyár hosszú ideig üzemen kívül maradt.

Teljesen leverték a krétai zendülést

Athén, július 30. Canea városának egyik kijáratánál tegnap este a zendülők egy kisebb csoportja és a karhatalom között volt kisebb összecsapás, amelynek néhány áldozata van. A karhatalom azonban teljesen szétzörta a zendülőket és most már minden vonalon teljesen helyreállt a rend.

A legújabb híradások szerint a tegnap esti caneai véres összecsapásnál a zendülők menekülő csoportja tüzött össze a karhatalommal. Az összeütközésnek mindkét részről számos áldozata van. A zendülés fejei megszöktek és közülük eddig csupán egyet sikerült letartóztatni, akinek nevét titokban tartják.

A kormány erős kézzel fojtja el a korrupciót

A timisoarai és aradi visszaélések megtorlása

Bucureşti, július 30. Nem csak Craiova vette híressé magát, az állampolgárok pénzének hűtlen kezelésével és a közigazgatásban elkövetett visszaélésekkel. A timisoarai és aradi leleplezések ugyancsak szenzációt keltek és a közvélemény legnagyobb megvetéssel sújtja ezeket a zsákmányoló közhivatalnokokat, ugyanakkor pedig a legnagyobb örömmel vette tudomásul, hogy a kormány milyen bátran s elrettenthetetlenül hajlja végre ezirányú programját.

Megállapítást nyert, hogy az ország kereskedelmi, költségvetési és közigazgatási szempontokból legjelentősebb városa, azoknak kénye kedvére volt kiszolgáltva, akik azt hitték, hogy teljhatalmuak s hogy semmilyen ellenőrzés, vagy felettes hatóság nem háboríthatja őket üzelmükben. Timisoara, ez a gazdaságilag annyira jelentős város, a Banat nagyszerű fővárosa kalandorok kezére került, akik a politikai pártfogók és a köztisztviselői törvény védelme alatt mindent megengedhettek maguknak.

Amde az igazságszolgáltatás keze most kérelhetetlenül lecsapott rájuk s a börtön sötétségében lesz alkalmuk multbeli cselekedeteiről elgondolkozni. A kormány elhatározta, hogy családi és bármilyen más természetű összeköttetéseikre való tekintet nélkül, könyörtelenül véget vet ténykedéseiknek.

A közvélemény a legteljesebb mértékben helyesli ezt a szigorú s egységesen áll az ország kormánya mellett. Az ország pénzügyeit haladéktalanul felül kell vizsgálni, jóvátenni, a mult hibáit s oly természetű ellenőrzést bevezetni, amelyben az ország közvéleményének sulya is szerepet nyer.

S most mindez meg fog történni, minden eddigi mulasztás pótolva lesz. Közintézményeink eddig ki voltak téve a legkülönbözőbb jött-mentek irányításának, akik semmitől sem félték, mert hiszen ott áll-

lottak mögöttük a mindenható „pártfőnök”. Szomorú, de határozott példaadás ez a jövőre vonatkozóan. A kormány be fogja vezetni mielőbb azokat az intézkedéseket, amelyek végső fokon ki irtják a közpénzek kezelése körüli visszaéléseket. Ezek az intézkedések az ország népének fokozott tetszése mellett történnek s nagyban hozzájárulnak a kormány népszerűségéhez.

— Elkészült a „német Maginot-vonal”. Berlinből jelentik: az idei német hadgyakorlatokat a Rajna mentén épült „német Maginot-vonal” mentén fogják megtartani. Több birodalmi uttgyi főnököt — az erődítések építőjét — Hitler vezérkancellár tábornokká nevezte ki.

Megnyílt Tusnadon a kisebbségi újságírók üdülőháza

Az a nagyszabású mozgalom, amelyet a Romániai Népkisebbségi Újságírók Szervezete indított a Tusnad-Baian létesítendő újságíró-üdülőház felépítése érdekében, teljes sikerrel végződött. A romantikus és kies fekvésű Tusnad-füldön megnyílt az újságírók üdülőháza, amely kivételesen kedvező fekvésével, napos körtefényével, modern és minden kényelemmel berendezett szobáival, külön társalgóhelyiséggel, valamint tágas ét- és tánctermével valóságos látványossága a híres füldőhelynek. Az újságírók üdülőházában nemcsak a saját munkatársai és családtagjai, hanem bárki más is lakást és elsőrendű teljes ellátást kaphat, előzőeken, figyelmes kiszolgálás mellett. A tágas étterem lehetővé teszi, hogy a többi villákban lakó fűrdővendégek is itt étkezessenek és élvezzék egyrészt az üdülőház meggitt és felüdítő életét, másrészt azt a ritka szép kilátást, amely az újságíró-üdülőházból az egész füldőtelepre nyílik. Az üdülőházhoz terjedelmes fenyveserdő is tartozik, amelynek egyik forrása a villa saját vízvezetékét táplálja, bőven ellátva friss, kiltinó vízzel minden egyes szobát. Az újságíróház felavatása ünnepélyes keretek között történt meg és az új villa nemcsak a testi, hanem a lelki, szellemi üdülés otthona és Tusnad kulturközpontja. A nyaralás és ellátás feltételeiről szívesen ad az érdeklődőknek díjmentes felvilágosítást az üdülőház vezetősége, Casa Ziaristilor, Tusnad-Baia, Via Brasov címre intézendő megkeresésekre.

SPORT

Finnország már egy éve készül az 1940-es Olimpia rendezésére

Helsinki polgármestere nyilatkozata szerint Finnország már egy éve tudja, hogy Japán nem rendezheti meg az 1940-es Olimpiát

Helsinki, július 30. A helsinki polgármesteri hivatal titkári szobájában nagy a sűrűség-forgás. Tanácsnok urak aktákkal várakoznak. Városatyák vitatkoznak. Nagy a forgalom.

Az újságíró egy karosszékben elmélkedik és arra gondol, kap-e választ kérdéseire, amely kérdések a világ sportjának nagy kérdőjelei. E sorok írójának eszébe jut, hogy pár évvel ezelőtt, mikor elterjedt a híre annak, hogy Toldó rendezzi az 1940. évi olimpiát, már akkor jelentkezett Helsinki a következő olimpiai játékok megrendezésére. Most, hogy Japán lemondott a tőlői olimpiáról, Helsinki polgármestere, Eric von Frenckel, „a finn olimpiász agya” dolgozik az 1940. évi olimpiász sikereiről. Reggeltől estig tárgyal, fogad, telefonál, autózik, hogy két év múlva a helsinki stadion készen várja a világ sportolójának táborát.

Kedves titkársághoz vezet szobájába. Iróasztalánál ül Eric von Frenckel. Magas, szilke, kékszemű sikandináv.

„Titokban”

— Mi finnek voltunk az elsők, akik szabályoztuk a csendes uccai forgalmat, amelyet az egész művelt világ átvett tőlünk. Világsiker volt, pedig nem hittük uton-utfélen. Most mi leszünk az elsők, akik az olimpiász megrendezését, sőt propagandáját is csendesen fogjuk megoldani. Azt hiszem így is sikere lesz a helsinki olimpiásznak. — Így kezdi a beszélgetést a „finn olimpiász agya.”
— Nem érintette készülődésük a finn sport körökét Japán lemondása?
— A finn nép és a sporttársadalom már egy éve a legkomolyabban készül az 1940. évi olimpiász megrendezésére.
— ?
— Tudtuk, hogy Japán nem rendezheti

meg a versenyeket, mert a háború mellett semmiféle nemes és magasabb eszme nem fér meg. Senki nem tudta, hogy mi készülünk. Ezentúl sem fogjuk mondani, hogy milyen kiválók vagyunk, hogy milyen nagyszerűen fogjuk megrendezni a világversenyt. A szavak helyett majd a tények beszélnek.

— Igaz, hogy sokkal kevesebb versenyszámot iktatnak be az olimpiai műsorba, mint az eddigi olimpiászokon volt?

— Igen, — felelt Eric von Frenckel — mert a sok különböző versenyszám elaprózta a lényegét, nem mutatja tisztán az egyes nemzetek erőviszonyait.

„Nem lesz reklám és hangos propaganda”

— Teát milyen versenyt fognak rendezni?

— Lehetőleg tiszta, szinte klasszikus atlétikai olimpiász. Nem lesz reklám és hangos propaganda, mert ebbe is vissza akarunk térni az eredeti ideálhoz, amellyel a hangos modern reklám nem egyeztethető össze. Ezenkívül nem rendezzük meg azokat a versenyszámokat, amelyeket nem tüznek Finnországnak. Ilyen például a lovaspólya, a kézilabda és a kosárlabda. De lehet, hogy a versenyprogramba iktatjuk a vitorlásrepülést, amely Észak-Finnország egyik egletterjedtebb sportja.

— Hol rendezik a téli olimpiászot?

— Még nem kaptunk végleges választ Norvégiától. Ha a norvégok megrendezik a téli olimpiai versenyeket, akkor sok sikert kívánunk nekik, ha viszont nincs kedvük hozzá, akkor mi nagy örömmel vállalkozunk a téli olimpiai játékok rendezésére is. Altalában azt kell mondanom, — fejezte be Helsinki város polgármestere nyilatkozatát — hogy a finn olimpiász jellege nem kizárólag finn lesz, hanem inkább „északi olimpiász.”

Makkabi győzelmek az oradeai kerület teniszbajnoki versenyein

Oradea, július 30. (Az Uj Kelet tud.) A napokban fejezték be az oradeai kerület teniszbajnoki versenyt, amelynek keretében az oradeai zsidó sportolók igen szépen szerepeltek.

A kerületi bajnokságok igazolták azt a — hozzáértők előtt már rég nem vitás — körülményt, hogy Oradea teniszsportjában a Macabi főlegesen vezet, mert a Szövetség által a legtöbb pontszámot nyerő egyesület részére kiírt ezüstplakettet a CAC és az ASO előtt a Makkabi biztosan nyerte.

Eredmények a következők:
Férfi egyes I. osztály: 1. Grünwald Makkabi, 2. Steiner CAO, 3. dr. Halmi Makkabi és dr. Burger Bar Kochba Satu-Mare. Döntő 8:6, 6:4, 6:2.

Női egyes I. osztály: 1. Popporné Zissovits L. CAO, 2. Liszka ASO, 3. Keleti B. Makkabi és Szász E. Makkabi. Döntő 6:3, 6:1.

Férfi páros I. osztály: 1. Goldstein Makkabi és Steiner CAO, 2. Grünwald-Spitzer Makkabi, 3. dr. Halmi-Eisner Makkabi és Pal-dr. Grosz ASO. Döntő 6:3, 6:4, 6:2.

Vegyes páros I. osztály: 1. Popporné-Steiner CAO, 2. Szász-Grünwald Makkabi, 3. Papos-Spitzer Makkabi és Liszka-Pál ASO. Döntő 6:0, 6:1.

Férfi egyes II. osztály: 1. Kemény ASO, 2. Dr. Weimann Intelegere, 3. dr. Weiner Intelegere és Braun Bar-Kochba Satu-Mare. Döntő: 3:6, 6:3, 6:2.

Női egyes II. osztály: 1. Szász Éva Makkabi, 2. Keleti B. Makkabi, 3. Szabó R. CAO és Székely P. ASO. Döntő: 6:0, 6:1.

Férfi páros II. osztály: 1. Fried-Hoffmann Makkabi, 2. Fröhlich-Gáspár CAO, 3. Raidner-Kemény ASO és Balogh-dr. Weimann Intelegere. Döntő: 6:2, 6:4.

Női páros II. osztály: 1. Keleti-Szász Makkabi, 2. Székely-Vargáné ASO, 3. Hedrichné-dr. Fleischer ASO és Ursovic-Szabó CAO. Döntő: 6:4, 6:2.

Vegyes páros II. osztály: 1. Szász-Morgenstern Makkabi, 2. Székely-Raidner ASO, 3. Vargáné-Kemény ASO és dr. Fleischer-Löwi ASO. Döntő: 6:4, 6:2.

Ifjúsági fiú egyes: 1. Fröhlich CAO, 2. Gáspár CAO, 3. Kakas ASA és Masznyik SO. Döntő: 6:2, 3:6, 8:6.

Ifjúsági női egyes: Döntőben Keleti és Szász Makkabi, 3. Szabó CAO és Gódnéyi ASO.
Ifjúsági fiú páros: 1. Fröhlich-Gáspár

CAO, 2. Kakas-Masznyik ASO, 3. Klein-Bernáth Makkabi és Grosz-Bernáth Makkabi. Döntő: 6:0, 6:1.

Ifjúsági vegyes páros: 1. Szabó-Gáspár CAO, 2. Keleti-Klein Makkabi, 3. Gódnéyi-Kakas ASO és Ursovic-Fröhlich CAO. Döntő: 6:4, 4:6, 7:5.

III. oszt. férfi egyes: 1. Várad Makkabi, 2. Robitsek Makkabi, 3. Steiner II. Makkabi és Grosz Makkabi. Döntő 6:2, 6:1.

III. osztályi női egyes: 1. Dr. Fleischer ASO, 2. Gódnéyi ASO, 3. Gaspar Makkabi és Kun M. Makkabi.

Csak cöviden...

A Bindea-ügy újabb fejleménye: az MLSZ egyes bírja egyhónapra felfüggesztette Korányi játékköztétét és 100 pengő pénzbüntetéssel sújtotta.

A morlacai tűzkárosultak javára rendező cluj-i ünnepségek keretében a kerületi tekecsövetség versenyt rendez. Ugyanezen alap javára rendezik meg Cluj város tekebajnoki versenyt is.

A timisoarai kóser internátusban

nyilvánosságú fiúiceummal és kereskedelmi liceummal kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt mind a két, mind a három, vagy a több ágyas szobákban lakók részére. A fiúiceum I. o. tanulói felvételi vizsgálatát szeptember 2-án, fiú kereskedelmi liceum V. oszt. tanulói felvételi vizsgálatát szeptember 5-én lesz. Prospektust küld az igazgatóság.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap utoljára világ esemény: Nostalgia (A gárdatiszt szerelme) Puskina örökbecsű regénye filmen. Főszerepben: Harry Baur, Jeanine Crispin. Rendezte: W. Tourjansky.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Ma vasárnap utoljára: Blütheny a nyílt tengeren. Izgalmas kalandorfilm, főszerepben: Lida Baarowa-Willy Birgel-Albrecht Schönhals.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn és a következő napokon 3, 5, 7 és 9 órákor megnyitó előadás. Az évad legnagyobb filmje: LUKRECCIA BORGIA. Monumentális rendezésű történelmi dráma. Műsor előtt két Sully simphonia és Híradó. Helyárak: 10 és 12 plus 5 lej.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vasárnap utoljára Tarantella és a Dzsungel foglya. — Hétfőtől kezdve az év legszebb francia filmje: Tarakanowa. Főszerepben Annie Vernay, a legtündöklőbb francia művésznő.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Ma vasárnap utoljára: Parádés világvárosi premior műsor: I. Stan és Bran a menyországba megy. Boris Karloff, a rejtelmek urának legújabb grandguignolja: A halál megbosszul. Borzalom, rettegés és szenzációk filmje. III-IV. Micky Maus és Híradó.

Togal

gyorsan és biztosan hat
Üdvözlésére Rheuma, Köszvény, Húlésekes betegségeknek
Togal oldja a húgysavat! Erős bakteriumölő! Még elhanyagolt esetekben is hatásos! 7000 orvosi szakvélemény!
Egy kisért meggyőző!

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Minden idők legnagyobb filmje: Az esnapuri tigris. (A hindu siremlék I. része). Hangos változatban. 3 évig készült Indiában. Eredeti felvételek! Főszereplők: La Jana, Gustav Diessi, Hans Stille.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől! Két hatalmas premier!
I. A morfina végze. Charles Mere regénye, „A kísértés” filmen, a leghíresebb francia színészekkel: Marie Bell, Berval, Roll II. A kalózkod. Mindvégig izgalmas kalandorfilm. Richard Talmagde a főszerepben. — Keddtől: Az édes anyaföld. Az idény szenzációja.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Szerda, csütörtök, péntek, szombat: Mímóza Panzós, Jaques Feyder világhírű rendező legújabb filmje, főszerepben: Francoise Rosay—Paul Bernard.

COCOSEL

A FEJ-ÉS FOGFÁJST, NATHALÁZT HÜLEST
KERJEN EREDETI COCOSEL PÓROKAT

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknél 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeligés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

- FÜGGŐNYSZÖVEK** valódi vert csipkéből, gazdag mintaválasztékban, kivánt méretekben kapható „DER-BESC” függönykellékszaktól, Gólya-áruház feletti emeleten.
- Balsam** autobuszállomás mellett megnyitott új ortodox bodega. Közel a ligethez és piachoz. Szives támogatást kér Mermelstein, Str. Traian 2.
- Román gép- és gyorsírási leckéket venni. Cimeket Royal mozgóba kérem.
- Angol, német gyors- és gépirónó, perfekt angol, német, román, magyar levelezőné szeptember, vagy október 1-re alkalmazást keres. Érdeklődéseket a kiadóhivatalba „A” jellegre kér.
- JÁHRZETI TÁBLA** alumíniumból tetszőleges, kislak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közzendő. Boros papirkereskedés, Cluj.
- Különbejárata**, teraszos, butorozott szoba azonnalra kiadó. Str. Memorandului 20.
- Perfekt román, német, magyar, több évi irodai gyakorlattal, jó könyvelő, elhelyezkedést keres. Transilvania és a Regát kereskedői között nagy ismerettségel birva utazói állást, vagy képviseléseket elvállal. „Fáradhatalan” jellegre a kiadóba.
- Nevelőné keresetkét két és fél éves kiságyhoz román-német nyelvtudással. Dr. Friedmann Izsák orvos Tg.-Murea, Piața Unirii.
- 35 prima kád, tartalmá 850 hektoliter, eladó, esetleg bérbeadó, pálinkafőzéshez, ecetgyártáshoz, nagy épületekkel folyamattal, nagy gyümölcsös vidéken, esetleg betárolásra. Cím a kiadóban.
- Eladó parcellák Regele Ferdinand 72 ingatlanlál kezdődő Str. Cojduba torkoló miniszterleg engedélyezett, még a nyáron modernül elkészítendő 10 méter széles belvárosi új utcában. Érdeklődni Regele Ferdinand 72, vagy Marechal Foch 44, földszint, kapu alatt balra harmadik ajtó.
- Fakádak 1000-4000, vashordók 200-700. Itteretek eladók. Cím Káhn Kálmán Sghet.
- Kezds tisztviselőnt, román nyelvtudással azonnal felveszünk str. Masaryk 19.
- Angliába kimeneti szándékozó háztartási alkalmazottak részletes felvilágosítást és perfekt angol, francia és német nyelvtanítást nyerhetnek str. Gherecu 4., földszint 2. Carolina térnél.
- Deutsche Jüdin sucht zu Ende August Zimmer gegen deutschen oder englischen Sprachunterricht. Adresse in der Administration.
- Komfortos kétszobás lakás szeptember 1-re kiadó Regele Ferdinand 23. Érdeklődni Farkas Ernő bñkereskedőnél.
- Keresek 42 éves öcsém részére 23-30 éves jó zsidó nevelésben részesült, vallásos lányt, vagy özvegyet, aki megértő élettársa lenné egy intelligens, érettségizett, nagyvárosban jó existenciával rendelkező kereskedőnek. Berendezés és 5-600.000 lej hozomány megkivántatik. Ugyanőkök kiárva. Csakis komoly érdeklődőknek válaszolok. Diszkrétitól kölcsönös. Ajánlatot kérek „Megértő élettárs” jellegre a kiadóhivatalba.
- Attila utj villanegyedben elegánsan butorozott különbejárata szoba fürdőszobahasználattal egy vagy két személy részére teljes ellátással is kiadó aug. 15-re. Cím a kiadóban.
- Elizabeta 47 alatt kertes villában 1 szoba előszoba, fürdőszoba azonnalra kiadó.
- Szerényigényű nőtlen könyv- papirkereskedőség alkalmazást nyerhet. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Mercur Bistrita” küldendők.
- Nagyközségben, kitünő forgalmu, biztos existenciát nyújtó házkomplexum detail-engros pálinkaüzlettel, téli-nyári tekehelyiséggel elköltözés miatt eladó. „Jó existenciá” jellegre kiadóba.
- Szülők figyelmébe. Diákány ortodox házaspárnál gondos urt otthon talál Budapesten. Iskolához, zenekadémiához közel. Megkeresést augusztus 1-ig Király u. 47. I. 38. Budapest, Kemény.

RIVA

Amióta 7...
selőjeként g...
tőségébe, má...
a terv egy...
vagy council...
De valahán...
illetékes tago...
kor és miki...
ugyanannyisz...
szényü és m...
tive tagjai,
anyagi okok...
álmok és far...
dős városát...
lami centrális...
elérhető, ocl...
konferencia s...
doni vezetősé...
indokokat, re...
kerültek a gy...
lönböző város...
egyszer Budap...
Boldog idő...
egy zsidó köz...
térképét, rá...
rosra, ahol ös...
tani és már...
rendszerint ne...
praktikus aka...
Ez az ideál...
év óta megv...
hóna előtt a...
vezetőségi gyű...
doni főiroda...
dést a különb...
melyik várost...
rencia céljaira...
felelet nem v...
máskor. Még...
tive-tagok, an...
beszéljük vol...
azon érzéstől...
gondolatban...
a vizsgálozás...
egyöntetűen a...
mégis legköze...
tuk egy konf...
legalkalmasab...
nára gondolt...
azért, mert i...
egyszer Erec...
tám, (és most...
látom csak...
volt), hogy...
kérdés letárgy...
munka-periodu...
pitása, a pales...
nek kibővítése...
Londonból Pal...
a mi kompeten...
fikátok miként...
helyzetünk viz...
fontossága és...
kal egyszerűbb...
désék pro és o...
nén demonstrá...
Mennyi időt...
mennyi félreér...
kerülhető.
Ámde amig...
ta Európát és...
fizsraélben...
bódott a helyz...
mutatkoztak u...
ez idő és a lon...
kötlen kérdett...
különböző föde

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Széljegyzetek

londoni utamról és a Wizo-konferenciáról

Írta: Dr. ROTH DEZSÓNÉ

Amióta 7 év előtt Transzilvánia képviselőjeként bekerültem a Wizo világvezetőségébe, már többször felvetődött a terv a terv egy Londonban való executive-vagy council-gyűlés megrendezésére.

De valahányszor körkérdest intéztek az illetékes tagokhoz a konferencia hol, mikor és mikénti megtartását illetőleg, ugyanannyiszor a kontinens gyenge erzenyű és még gyengébb valutájú executive tagjai, jól megfontolt és érthető anyagi okokból, elvetették Londont, az álmok és fantasztikus elképzelések ködös városát mint gyülekező helyet és valami centralisabb fekvésű, könnyebben elérhető, ocsóbb várost proponáltak a konferencia színhelyéül, amelyet a londoni vezetőség, respektálva a felhozott indokokat, rendesen el is fogadott és így kerültek a gyűlések többször Svájc különböző városaiba, Berlinbe, Prágába, sőt egyszer Budapestre is.

Boldog idők voltak még azok, amikor egy zsidó közület csak elvettte Európa térképét, rámutatott erre vagy arra a városra, ahol összejövetelét me akarta tartani és már mehetett is, odamenetelének rendszerint nem volt sem teoretikus, sem praktikus akadály.

Ez az ideális állapot tudfalevően pár év óta megváltozott és amikor néhány hóna előtti a Wizoban ismét felmerült egy vezetőségi gyűlés szükségessége és a londoni főiroda felvetette a spokásos körkérdest a különböző föderációk vezetőihez, melyik várost gondolják most egy konferencia céljaira a legalkalmasabbnak, a felelet nem volt olyan egyszerű, mint máskor. Mégis, mi kontinentális exekutive-tagok, anélkül, hogy előzetesen megbeszéltük volna, de alkalmasint ugyanazon érzéstől irányítva és végigszaladva gondolatban Európa különböző városain, a vizsgálódás eredményeképp majdnem egyöntetűen a tengerentúli, de hozzánk mégis legközelebb álló Palesztinát találtuk egy konferencia céljaira ezidőszent legalkalmasabbnak. Jómagam is Palesztinára gondoltam elsősorban; nemcsak azért, mert így juthattam volna ismét egyszer Erec Jiszraélbe, hanem főleg az ügy érdekét tartva szem előtt, úgy találom, (és most a konferencia lezajlása után látom csak, hogy ez milyen helytálló volt), hogy az összes napirenden álló kérdés tárgyalása, ugymint: az elmúlt munka-periodus eredményeinek megállapítása, a palesztinai executive hatáskörének kibővítése, esetleg az egész főiroda Londonból Palesztinába való áthelyezése, a mi kompetenciánkba tartozó leánycseri feladatok mikénti felhasználása, pénzügyi helyzetünk vizsgálata, a városi kiképzés fontossága és felkarolás stb. stb. — sokkal egyszerűbb lett volna, ha a vitás kérdések pro és contra érveit ott a helyszínen demonstrálhattuk volna.

Mennyi időt kimélthettünk volna meg, mennyi félreértés lett volna ily módon elkerülhető.

Amde amíg a kérdés és felelet megjárta Európát és visszajutott Londonig, Erec Jiszraélben — sajnos — ismét rosszabodott a helyzet és sötét zivatarfelhők mutatkoztak újból a Carmel felett. Mult idős és a londoni főiroda most már nem sokat kértzett, hanem ukázt küldött a különböző föderációkhoz, amely szerint

ellentmondást nem tűrő hangon, június 23-ra Londonba rendelte az illetékes asszonyokat konferenciára és e határozatot még azzal az indoklással is támasztotta alá, hogy Hadassa Samuel, Palesztina-executive-vezetője, Julius legelején mutatkozik be mint Lord Carmel elsőszülött fiának neje először az udvarnál, Weizmannék ugyanebben az időben fontos politikai misszióban Londonban lesznek elfoglalva és így természetesen nem hagyhatják el Angliát. Ez előtt az utolsó érv előtt érthetően mindannyiunknak me kellett hajolnia és a kérdés további vita nélkül el is volt döntve. Így kerültem én mult hó közepe táján váratlanul Angliába, ahová most annyi zsidó vágy száll, legtöbbször reménytelenül és így kerültem én sok új helyismeret birtokába, amely folytán most pontosan követni tudom az angol királyi pár e napokban oly sokat pertraktált utját a londoni Viktoria stadiontól — Párizsig, hol szálltak fel és hol érkeztek meg. Tudom, hogy mit jelent az, ha a tudósítások külön kiemelik a kanálison való csöndes átkelést, (én átéltem egy nem csöndeset is). Követni tudom a fogadtatást Boulogne sur Mer-ben ebben a minden megnyilatkozásában oly nagyon francia határvárosban és élénken el tudom képzelni, milyen benyomástkeltő lehet, ha a különben mindig hüvös, mindig tartozkodó angol nép lelkesedik királyiáért, akit különben is rajongásig tisztel és szeret. Szóval képzeletemben elvonul most sok minden új benyomás, amiről eddig csak halvány fogalmam volt és amiből szeretnék egyet-mást hevenyészve ide feljegyezni. Amióta ott jártam, tudom pld., hogy vannak még országok (igenis országok), oh nem a Marson, hanem itt Európában, ahol a nép úgy él ma is, mint ahogy mi élünk békében, ahol a zsidó teljesjogu, teljes értékű ember, zsidó miniszterek ülnek a kormányokban, arra érdemes zsidó asszonyok nem incidentálter, de rendszeresen meg vannak hiva a királynőhöz teára. Van egy hely, ahol a K. K. L. bazárt Amery nyitja meg, Fitzgerald, Anglia egyik legkiválóbb arisztokratájának elnököl és a megnyitó szónokok közt ott van Bibescu hercegnő is. És tudom, hogy van egy ország, de ilyet már csak egyet ismerek (azért lehet, hogy van több is), ahol a legelőkelőbb, leggazdagabb zsidók nem akarnak másoknak látszani, mint amik és minden zsidó úgy élre állnak, ahol egy dinert péntek este azért kell előbb megkezdeni, mert lady Herbert Samuel szombat beállta után nem utazik, (Londonban ebben az időszakban 9-10-ig világos nappal van), ahol a legprominensebb zsidók az idén az osztrák menekültek ügye miatt, amely oly égetően sürgős, nem mennek nyaralni, és ahol a Wizo elnöknője egy keresztény tudományos társaság meghívására beszél az antiszemitizmus ellen. Arról már nem is beszélve, hogy Sir Philip Sassoon légügy-miniszter házában egy délutáni hangversenyen, meghívott vendégek előtt fejeztek fel e napokban egy 14 éves lengyel zsidó csodahagedűst, Josef Hassidot és 350 font gyűlt össze hamarjában a Ben Shemen gyermekkolonia javára ez alkalomból. Melyik magyar vagy román zsidó-előkelőségünk adta ide valaha házat ilyen vagy másfajta zsidó célra?

Igaz, hogy Angliában az ilyesmi napirenden van, mindenki természetesnek ta-

lálja, senki sem csodálkozik rajta, ha valaki exponálja magát zsidóságáért. Hát ki áldozzon zsidó célra, ha nem az a zsidó, aki teheti és módja van hozzá? Ott senki sem csinál kázust belőle, ha egy zsidó zsidó módra él, betartja a vallás rendelkezéseit és pld. csak rituálisán étkezik. Az angol zsidó levonja zsidóságának összes konzekvenciáit, az erkölcsieket és anyagiakat egyaránt, ők adják össze azt a rengeteg pénzt, mellyel palesztinai intézményeinket mostanában nagyrészt fenntartják és jelenleg legalább 15-20 egyesület dolgozik különböző címen a német, osztrák és lengyel zsidók megmentésén és felsegélyezésén. Ezen alapokból kapott most lezajlott konferenciánk is 10.500 font segélyt 150 osztrák és német leány Palesztinába való átmentésére, azonnali hatállyal. Ez az összeg lehetőségessé teszi nekünk számos terv keresztülvitelét u. m. egy negyedik ház felépítését Ajanotban, (harmadik ház építését Naha'alban, a meschakimok kibővítését, mindegyiket legalább 35 leány részére, itt egy konyha, ott egy vízvezeték, amott pedig egy új behéniállót építünk), mind régi terv, amely azonban sok ország devizanehezései miatt az utóbbi időben már-már kétségessé vált. Ez a konferencia oldotta meg végképpen a londoni és palesztinai executive egymáshoz való viszonyát és vetette el jődőre a főiroda, tehát az egész Wizo-központ áthelyezését Erec Jiszraélbe, amely kért kb. 2 év óta nyugtalanít a kedélyeket. Ezt a felelősséget ezidőszent a Palesztina-executive nem tudja és nem akarja egyedül vállalni, már csak azért sem, mert a tényleges munka odaát oly mértékben nő napról-napra, hogy ugyszólván minden munkaeört igénybe vesz és senki sem ér rá ma Erec Jiszraélben adminisztrálni, organizálni és új propaganda-metodusokat kitalálni világviszonylatban. Ezt a munkát továbbra is és még sokáig az angol asszonyoknak kell vállalniuk, annál is inkább, miután organizációnk fősulya ezidőszent az angol nyelvtületekre helyeződik át, ahol megvan a munkához szükséges emberanyag, munkakészség, menkalehetőség, szociális érzék és — last but not least — rendelkezésre áll a szükséges pénzmennyiség is. — A konferencia az irás és szóbeli propaganda széles körben való kiterjesztését határozta el. Iskolázott szervezőnk menjenek országról-országra, városról-városra, hogy a zsidó társadalom minden rétegéből minél több hivat szerezenek a Wizonak. Elhatároztuk a szociális munka felkarolását és intenzívve tételét nemcsak Erec Jiszraélben, de a galut országaiiban is. Gyakorlati tanácsadók felállítását ott, ahol erre szükség mutatkozik, a Jugend

Rendszeres járatok

az EGYESULT ALLAMOKBA és KANADABA
 „NIEUW AMSTERDAM“
 „STATENDAM“
 „ROTTERDAM“
 nagy luxushajókon.
 DEL-AMERIKABA
 belga és holland gyorshajókon.
 ARGENTINA
 BRAZILIA
 URUGUAY
 PERU—CHILE.
 KOZEP-AMERIKABA
 VENEZUELA
 COLUMBIA
 HAITI — ECUADOR
 HONDURAS
 COSTARICA
 TRINIDAD
 INDIA — AUSTRALIA
 Az összes déltárikai államok.
 PALESZTINA.
 Felvilágosítást és prospektust küld a
Holland—Amerika
Linie
 vezérképviselete:
„ORT“
 Organizatiia Română de Turism
 Bucuresti, Calea Victoriei 70.
 Timisoara, Str. Venetie 2.

Alija felvételét programmunkba és ifjuságunk átrétegeződési folyamatának előmozdítását minden rendelkezésünkre álló eszközzel. A konferencia tárgyalások minden pontjára e szük keretek közt kitérni ugyszólván lehetetlen és annak közelebbi és részletesebb megbeszélését öszi országos konferenciánkra halasztom.

Amit itt e helyen még minden kétséget kizáróan le akarok szögezni, ez az, hogy az angol asszonyok nagy és eredményes munkateljesítménye dacára, a mi munkánk ügyünk javára legalább olyan fontos, mint az övék. Mi nem végezhettük el az ő munkájukat és ők nem a miénket. Mi együtt képezzük azt a nagy gépezetet, amely a zsidóság javáért dolgozik és amelyben az egyik rész pontosan ki kell hogy egészítse a másikat és mint minden gepben, ugy ebben is a kis kerék ugyanoly fontos szerepet tölt be, mint a nagy.

Ma jobban meg vagyok győződve róla, mint valaha, hogy népiünknek és ügyünknek minden atom zsidó energiára, minden zsidó banira, minden zsidó munkakészségre mulhatalanul szüksége van. Megszűnt a zsidó egyéni sors, ma csak kollektiv zsidó sors létezik és ebből a kollektiv zsidó sorsért való munkából senki büntetlenül ki nem vonhatja magát.

Es nincs az az eviani vagy más menekültügyi konferencia, legyen az ráknézve bármilyen fontos és eredményiben bármilyen kecsgetető, amely kátyuba jutott szekertünket ismét a népek közös országtájára fogja vontathatni, ha mi magunk „zsidó közösség“ nem fogjuk a szekér rudját minden egyéni és népi erőnkkel megragadni és a mentőmunkálatokat elsősorban is saját magunk kezébe venni.

Aki ezt még magától nem ismerte fel, azt rá kell erre a felismerésre kényszeríteni jó szóval, de ha kell kiméletlenül is. Mert a jövőnd zsidó együttműködéstől függ a jövőnd zsidó sors. Főleg ettől és nem mint azt sokan hinni szerenék, attól, hogy hány millió gyűlt össze Evianban. Lehet, hogy nem ezért küldtek ki, de ez a legelső és legfontosabb tanulság a sok többi mellett, amelyet londoni utamból és a konferenciáról leszurtem.

perc alatt
 remélt
 beretválkozhat
 szappan,
 ecset nélkül
 a közismert
BARBAX
 RAPID
 krémmelel.
 Gyártja: Ardeau
 S. A. Carel

US 31:
 an hat
 mak
 tegségoknál
 maknál
 Még eha
 kvéleményl
 egy 3-4
 3-4
 A:
 Imje: Az
 emlék I.
 ig készült
 Főszerep
 ns Stlwe.
 A:
 er!
 ries Mere
 a leghire
 Marie Bell
 Mindvégig
 Talmag
 Az édes
 A:
 er világhí
 őszerepek
 Bernard.
 EL
 AZT HÜLÉST
 POROKAT
 K
 20 lej.
 36. Jelíegés
 veivtudással
 10.
 háztartási
 sítást és
 nyelvokta
 földszint 2.
 be August
 englischen
 er Adminis-
 eptember 1-
 Brdeklódná
 e 28-30 éves
 illásos lányt,
 gytársra lenne
 egyvárosban
 eskedőnének
 omány meg-
 Csakis ko-
 Diszkreció
 Megértő élet-
 ánsan buto-
 dőszobahasz-
 rzésére teljes
 Cim a kiadó-
 ában 1 szoba
 kiadó.
 papírkeres-
 Ajánlatok
 „Mercur Hb-
 imu, biztos
 rum detail-
 ri tekehelyi-
 36 existenciá

A Wizo nevelési munkájáról

Az összes Wizo-intézményekben a vizsgák és záróünnepélyek júniusban zajlottak le. Szép és közismert tradíciójuk van már az ajanothi záróünnepélyeknek. A vizsgák ez évben is nívósak voltak. Különösképpen a zenei rész; a tanítványok kórusa és mandolin-zenekara, zongora teljesítményei és táncprodukciói, (népies táncok) keltek feltűnést. Az irodalmi rész (versek, előadások) élénk kultúrelétről tanuskodtak, amely ennek a leányfarnak, amelyről a legjobban képzett mezőgazdasági elemek kerülnek ki, sajátos színezetet adnak.

Nahalalban a második kurzus tanítványai pészach óta az írásbeli vizsgatételre dolgoztak, amelyhez az anyagot különböző kvucákából, mosavákból személyes tapasztalatok nyomán és mezőgazdasági szakkönyvekből gyűjtötték össze. Az első év tanulói felvételi vizsgán szerezték meg a jogot felsőbb osztályba való belépésre és az egész év hangulatos tea-délutánnal zárult.

Nachlath Jizchakban, a háztartási iskolában a vizsgák az idén új módszer szerint zajlottak le. A tanítványok háztartásból, főzésből, mosásból és az összes többi tantárgykból, nem mint eddig, egy napig, hanem négy napon át vizsgáztak és így egyrészt a tanítványoknak alkalmuk volt részletekben is bemutatni tudásukat, másrészt a vizsgáztató bizottság mélyebb betekintést nyerhetett az iskola tevékenységébe és szellemébe. Az eredmények az elméleti tantárgykból is, teljesen kielégítőek voltak.

A „Mothercraft Training Centre“-ben 19 csecsemő-ápoló vizsgázott orvosi bizottság előtt. Alapos teoretikus vizsga után, a csecsemő-ápolás praktikus részében is kitűnő kiképzésről tettek tanúbizonyságot.

Az összes vizsgánál örömdetesen beárgazódott az utolsó év alapos munkája nemcsak az egyes ágak elméleti és gyakorlati eredményeiben, hanem a héber nyelv használatában is, amelyet az összes tanítványok aránylag rövid idő alatt meglepő könnyedséggel és biztonsággal sajátítottak el.

A vándortanításról

A kibbucok körzeti szervezeteinek június hónap megtartott „demonstrációs“ napján a szezon zöldségtermelésének megfelelően, a zöldség felhasználásának kérdése szerepelt napirenden. Kiállítások, különböző zöldségjelvények és fűszerek szétosztása volt a nap programja, amelyet pl. Tel-Avivban 40 kibbuc képviselői látogattak meg.

Vándortanítónők rendszeresen látogatták a különböző kibbucokat, hogy tudásukkal az esetleges felmerülő nehézségek, segítségükre legyenek a lányoknak. Ness Zionában főzőiskolát állítottak fel háziasszonyok részére, amelyen 30 nő vesz részt: Kfar Syrkinben pedig egy varrótanítást létesítettek 60 személy részére. Tel-Avivban ugyancsak főzőkurzus alakult 12 munkanélkülinek.

A kormány pályadíjat tűz ki az iskolakertészet számára

Nathaniában van a legszebb iskolakertészet. Az előző kormányzó által alapított Wauchope-díjat, amelyet mindig júniusban osztanak ki a legszebben ápolt iskolakertészetnek, — az idén a nathaniai iskola kapta meg, amely Wizo-tanítónők irányítása alatt áll. Tulajdonképpen az idén is, mint az előző három évben az éjnarharodi kibbuc iskolakertészetének járt volna a kitüntetés, miután azonban a kibbuc 100 pontjával szemben, Nathania 90 ponttal rendelkezett — ez alkalommal a díjat, Nathania kapta meg. Az ugyancsak Wizo-tanítás alatt álló Zichron Jakob, Kirjath Anavim és rechobothi iskolakertészetek, az előző között szerepeltek. Az Avinoam Jellin díjából részesültek, mely idén az első ízben került kiosztásra.

A zöldségtermelés versenydíja

A kormány a zöldségtermelésre is díjat tűzött ki; a versenyen az iskolák szakkertészei vettek részt; az arab iskolákon

kivül 8 zsidó iskola is, amelyek közül 6 a Wizo felügyelete alatt áll. Ezek közül a versenyen a Zichron Jakob-i iskola az első és a Kirjath Anavimi kibbuc a harmadik díjat nyerte el. A versenybizottság tagjává egy Wizo instruktornőt is felkérték, a Wizo pedig iskolakertészeti érdekeinek elismerésül külön kitüntető oklevelet kapott a kormány közoktatásügyi

A tanítónők továbbképzése

Rina Farber, aki a Wizo nahalali mezőgazdasági szakiskolájában hosszú évek óta a gyümölcskertészet előadója, 6 hónapos fizetett tanulmányi szabadságra utazott Kaliforniába.

Batschewa Saslawsky, aki 10 éve áll már a Wizo szolgálatában, mint oktató, 11 éves külföldi tartózkodása után, vissza-

érkezett. Batschewa Saslawsky 6 hónapon keresztül a bécsi Vendégiparos Egyesület kitűnő főzőiskoláját tanulmányozta, hogy szaktudásával ne csak a kertészetben, mint eddig, hanem a háztartási munkálkodásban is az asszonyok segítségére legyen. Az év második felében Csehszlovákia több hachsara telepén ért el tanításaival szép eredményeket.

A haifai Wizo szüneti gyermeknyaraltatási akciója

Haifában a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel, szükségesnek mutatkozott 1000 gyermeket a szüneti tartamára elhelyezni. Igen nagy azoknak a gyermekeknek a száma, akik nyaraltatásra szorulóknak. A haifai csoport a Karmelen felvő nyári üdülő otthonát — az achuzai Kajtánát — kénytelen volt több, mint kétszeresére megnagyítani. Az eddigi 180 helyett 240 gyermek töltötte a nyári üdülő otthonban a júniusi és júliusi hónapokat és bad-galimi aleoportok is megnyitják nyári játszótereiket, melyek mint napközi üdülőhelyek állnak a gyermekek rendelkezésére.

Érdekes újítást

vezeteti be a Heinrich szappangyár a SENLASLO toalet- és fertőtlenítő szappan fogyasztói részére. Ugyanis, aki a Senlaslo-szappant csomagoló papírból 12 darabot összegyűjt, az bármelyik szappan árusító üzletben teljesen ingyen kap azokról egy darab azonos magyságu Senlaslo-szappant. Ezen újítás által a közönség szélesebb rétegeiben és nagyobb mértékben fogják megismerni a má már nélkülözhetetlen „Senlaslo-szappant, amely amellyel hogy egyuttal kellemes illatú piperecikk, több kiváló orvostanár egybehangzó szakvéleménye szerint tökéletesen fertőtleníti és annak használata megvéd a fertőző betegségek ellen.

Az Exekutive gyűlése Londonban

A Wizo-Presse jelentése: A Wizo-Exekutive gyűléséről, mely június 24-től június 28-ig ülésezett Londonban, az ideig még csak felületes sürgönyrészleteink vannak. Eszerint a gyűlésen fontos határozatokat hoztak, amelyek főleg a Wizo-intézmények megnagyobbitására és a munka kiterjesztésére vonatkoznak. Élénk

visszhangra talált Wizo-körökben az exekutive azon határozata, amely szerint a háztartási iskolát Nachlath Jizchakban (Hostel), amely megalakulásában és működésében annyit köszönhet Anna Jaffének — az exekutive közelmúltban elhunyt tagjának — róla nevezik el.

Anna Jaffe emlékünnepelel Tel-Avivban

Egy hónappal elhalálása után számos Wizo-asszony gyűlt össze a Wizo klubházában Tel-Avivban Grasowskyné elnökléte alatt, hogy még egy órát szenteljenek Anna Jaffe emlékének. Ez alkalommal beigazolódott, hogy ezen kiváló asszony elvesztése fölötti fájdalom ezekben a hetekben még csak megerősödött és az ür, melyet a Wizo-munkában maga után hagyott, még élénkebben érezhetővé vált. Egy portré, mely Anna Jaffe jóismert vonásait adta vissza, testi közelségét érezte, míg szellemi jelenléte érzékelhetővé vált a különböző szónokok megemlékezéseiben.

Chana Meisel, aki ugyancsak Grodnóból, Anna Jaffe szülővárosából való, leírta a kultivált környezetét, amelyben az elhunyt nevelkedett és azt az óriási változást, amelyet éltében Erec Jizráel jelentett. Egészen rövid idő alatt összenőtt a Jisuv minden gondjával és bánatával és életcentrumává lett a nőnevelés minden kérdése és az építő munka egész komplexuma az idők folyamán.

Chaja Lichtenstein Wiemann az elhunyt

harmonikus lényét méltatta, mely a zsidó tradíció és a modern kultúra szintézise volt.

Rachel Rubaschow Anna Jaffének a mezőgazdasági munka legelső és legkiválóbb zászlóvivőjét siratta. Kiemelte, hogy látnoki szemmel, hogyan ismerte fel az ifjúsági kérdésben a jövő követelményeit és, hogy milyen örömmel vállalt magára minden munkát még a legfeketébbet is, ha a Wizo-munka ezt megkívánta. Soha még asszony nem okozott ilyen nagy bánatot emulálásával és soha asszonyt még Palesztinában nem kísérték oly sokan, mint Anna Jaffet utolsó útjára.

A Jug-Wizo részéről Ajonné beszélt arról a hatalmas benyomásról, amelyet Jaffének szavai a legutóbbi Jung-Wizo gyűléseken keltek. Példája volt a cionista kötelességjelzésnek és, mint ilyen fog mindig lelki szeméink előtt lebegni. „El'male Rachamim“ fejezte be ezt a kegyetlenneljes órát, amelyről mindenki meghatóva távozott.

Haifán ugyanilyen ünnepelel tartottak Sol Cohenné elnökléte alatt.

Cionista élet Gurahonton

Oradea, július 29. A Mizrahi szervezet ardealrészi központja az elmúlt napokban erős szervezési munkába fogott. A szervezés eredményeképpen olyan kiváló zsidó kibbucok is felismerik a Palesztina-munka sorsdöntő fontosságát és szükségességét, amelyek ezelőtt teljes közömbösséggel viseltettek az egész kérdés-komplexummal szemben. A szervezés első stációja Gurahont volt. Ennek az istenhátamögötti kisvárosnak a zsidói kizárólag a vallási keretekben élték ki ezelőtt a

maguk zsidóságát, látogassa meg őket, mert szervezetbe akarnak tömörülni és részt kérnek az országépítő munkából. Mittelman Jakob elfogadta a meghívást és az elmúlt szombatot a gurahonti zsidóság körében töltötte. Pénteken népes küldöttség várta Mittelman Jakobot az állomásánál, szombat délelőtt pedig a Pollatsek-féle parkban összejött a közeg apraja-nagyja, a ez alkalommal Mittelman Jakob feltárta előttük a zsidó nép nagy és súlyos problémáit. Azal kezdte lendü-

A chederai strandon az ottani Wizo-csoport „Mendel Chanin Kajtána“ néven napközi üdülőhelyet avatott fel, melynek költségeit Jehoschua Chanin 300 fontos adományából fedezte, aki testvére emlékére kívánta ezt létesíteni. A ház konyhából, egy nagy étkezőteremből és verandából áll és az első épület a chederai strandon, amelyet most készítették el és kötötték össze a kolonijával 4 km. hosszú új utvonallal. A napközi üdülőotthon az arra szoruló chederai gyermekeknek fog rendelkezésére állani.

Gyermek-klubház a rechobothi játszótéren

A Wizo rechobothi csoportja június végén játszótéren gyermekklubházat nyitott meg, amelyet egy ismeretlen adakozó 100 fontos adományából építettek. A klubházban van egy helység pihenésre és olvasásra és egy mindenemű nádfeldolgozásra berendezett műhely. A megnyitáson a Wizo-asszonyokon kívül részt vettek a polgármester, az iskola vezetősége, a tanítók és a népjóléti intézmények vezetősége.

letes beszédét, hogy minden nép revízió alá vette a zsidókérdést, egyetlen nép van csak, amely vonakodik ezt megtenni: ez a nép mi vagyunk. Felvázolta azokat az okokat és körülményeket, amelyek a mizrachi életre hivatnak. Ösmertette a szervezet feladatait és ideológiáját, s ösmertette azokat az eredményeket, amelyeket a mizrahi Palesztinában a nevelés és kolonizáció terén elért. Beszélt a havlagáról, a jisiv hősies és emberfelett önmegtartóztatásáról, amelyen áll vagy bukik a nagy mű sorsa. Két órán keresztül hallgatta Gurahont zsidósága feszült figyelemmel a mizrachi vezér előadását, s nem győzött betelni vele. Az előadás után melegen ünnepelték Mittelman Jakobot és ott a helyszínen kimondták, hogy Gurahont zsidósága lecsatlakozik a mizrachi szervezethez és megkezdje a munkát. Szombat este megtartották az első gyűlést és megejtették a választásokat. A választás eredménye a következő: elnök Hönig M. Vilmos, ügyvezető elnök Pollatsek Henrik, alelnök Mózes Jochan, pénztárnok Klausner Béla, helyettes Morsky Bert, titkár Hönig Hugó, ellenőr Fuchs Sándor, gazda Kahlan E., jegyző Rotschild Albertné, tóra-vevő és sékelbiztos Hübsmann Emil, ifjúsági referens Rotschild Bertl. Választmány: Rotschild Bertl, Grossmann Henrik, Friedmann Mór, Wertzberger Méric, Klein Vilmos, Neustadt Géza, Czeizler Sámuel, Ganz Lajos és Norsky Zoltán.

A gurahonti példa biztató kezdete egy új munkaperiódusnak. Bizonyítéka annak, hogy a palesztinai munka megszünt párt-és frakciókérdeés lenni. Transzilvániai orthodox rétegei is felismerik a munka szükségességét, rájöttek arra, hogy Palesztina életbevágóan fontos ügye az egész zsidóságnak: orthodoxnak és neológoknak egyaránt. Két évtizeddel annak utána, hogy Transzilvániában kibontották a cionizmus zászlóját, (és annak utána, hogy az utóbbi időben egy csomó európai országban lényegesen megváltozott a zsidóság közjogi helyzete) a hagyományhi zsidóság is kilép a maga rezerváltágából és állítja legjobb erőit. Ebből a szempontból nézve a dolgokat, Gurahont az első stáció, biztató kezdet, mely új fedezetet nyit meg a transzilvániai orthodox zsidóság Palesztina-munkájában.

fejfájás ellen Beretvási parzilla!

V A S Á R N A P

Üstönözze

mu

és éveivel fiat
Belei 9 méter hoss
naponta összegyű
hamarosan át
vakká és megmér
gyátnak érzi mag
Reuma és me
tegség támadhatja
állapotán nem
szedése, hanem
adag“ Kruschen
és lassan ar
éndszeresen dolgoz
Műtán még csak
máris egészen m
zmei újra élénkeb
ább lesz, járása rug
bbnak érzi magát
beriti a Kruschen

HI

— Öfelsége kösz
let, hogy a Transil
Izraelita Iroda
Öfelségének, Mária
mából. A táviratra
ségétől dr. Fischer
nek címére, amelyb
ni az Iroda részvé

— Időjárásjelent
lógiai intézet jelent
kező időjárás vár
emelkedő légnyomá
mat, boruló irányz
zeiben, enyhe ész
bómérséklet. Ma de
tört mérték.

Okos ember
bisségitől, lek
vissziffi szervez
viana sósbors

— Összes utasa
Hawaii Clipper“
elentik: Az Eligs
mas olajoltott fe
honnán a Hawaii
át küldte. Ez a h
át a jelentést, hog
terbe zuhant össze

Le
fiatal
fog
lársna

— Véresen torol
angol hatóság
helyzet javult, da
ség körében meg
Hivatalosan jelent
törésének 53 hal
ta van.

— Tilos a dióf
tik: A pénzügy
ügyt miniszterün
ta, hogy nem en
ban a diófavite

— Másfél száz
hamatot a roná
ból jelentik: Min
hok egészen kivé
készenpénzség ar
teket, hogy a ka
szállítástak Elsős
számítanak ilyen

Olcsó á
ke
CONFEC

Str.
Üzletáta
mélye

Női mosóruhák
Női selyemruhák
Női tavaszi kab
Női szőrmés té

Ösztönözze renyhe beleit munkára

és éveikkel fiatalabbnak fogja magát. Belei 9 méter hosszúak. Ha nem ürülnek naponta összegyűlnek a hulladékok, amelyek hamarosan átalakulnak mérgekké és megmérgezik vérkeringését. Bárgradnak érzi magát. Fej-, vagy hátfájást Reuma és még vagy fél tucat egyéb betegség támadhatja meg. Az állapotán nem segít drasztikus hasznos szedése, hanem szedjen minden reggel "adag" Kruschen só, amely újra NEVELEI és lassan arra szoktatja, hogy újra rendszeresen dolgozzanak. Miután még csak az első üveg felét szedte, már is egészen más embernek érzi magát. Szemei újra élénkebben ragyognak, bőre tisztább lesz, járása ruganyos — 19 évvel fiatalabbnak érzi magát. Végül is a hatalmába keríti a Kruschen — közérzet.

HIREK

— **Öfelsége köszönete.** Közölte az Uj Kelet, hogy a Transilvaniai és Banati Országos Izraelita Iroda részvétlívát küldött Öfelségének, Mária királyné elhunytá alkalmából. A táviratra ma válasz érkezett Öfelségtől dr. Fischer József, az iroda elnöke címe, amelyben az uralkodó megköszöni az Iroda részvétét.

— **Időjárásjelentés.** A bucaresti meteorológiai intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: 2-4 milliméterrel emelkedő légnomás, többnyire derült égbolttal, boruló irányzattal az ország északi részében, enyhe északkeleti szél, változatlan hőmérséklet. Ma délelőtt a fővárosban 34 fokot mértek.

Okos ember nem szenved a hősiégtől, lebüti testét, lelkiismeretét valódi Diana sósborszesszel.

— **Összes utasait a tengerbe zuhant a "Hawaii Clipper" nevű repülőgép.** Manilából jelentik: Az Eligs kereskedelmi hajó hatalmas olajfoltot fedezett fel azon a helyen, ahonnan a Hawaii Clipper utas rádiótáviratát küldte. Ez a híradás megerősíteni látszik az a jelentést, hogy az óriásrepülőgép tengerbe zuhant összes utasaival.

Lehetőleg fiatal autorizált fogorvos lársnak kerestetik

Előnyösen jólbevezetett fogászati rendelőbe, banati vidéki városba. Cim a kiadóban

— **Véresen torított meg az indiai lázadást az angol hatóságok.** Rangomból jelentik: A helyzet javult, dacára annak, hogy a lakosság körében még mindig nagy az izgalom. Hivatalosan jelentik, hogy a zendülés megállításának 53 halálos és 279 sebesült áldozata van.

— **Tilos a díofakivétel.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a földművelésügyi minisztérium közbenjárására elhatározta, hogy nem engedélyezi semmilyen formában a díofakivételt.

— **Másfél százalékra szállítják le a betéti kamatot a romániai nagybankok.** Bucurestiből jelentik: Mint a Tempo írja, a nagybankok egészen kivételes helyzetben vannak. A létszempénzösség arra készítette a letéti intézeteket, hogy a kamatot 1 és fél százalékra lecsökkentik. Elsősorban a takarékkönyvek után számítanak ilyen kamatot.

Olcsó árusítás megkezdődött CONFECTION S. A.-nál CLUJ,
Str. Memorandum 2.
Üzletátalakítás miatt mélyen leszállított árak

Női mosoruhák	Lej 260-350
Női selyemruhák	Lej 650-750
Női tavaszi kabátok	Lej 950-1000
Női szőrmés télikabátok	Lej 1200-1500

— **Olcsóbb lett a liszt és kenyér.** Cluj város tanácsa a mai nappal kezdődőleg az alábbi maximális árakat léptette életbe: Husneműek: Marhahús 10 százalék csonttal minőség szerint 20-22-24 lej. Szopó borjú 33-37 lej, növendék marha csont nélkül 26-28-31, 10 százalék csonttal 24-26 lej. Karaj 31 lej. Sertés hús 10 százalék csonttal 32, karaj 40 lej, nyers szalonna 36, száraz 40 lej, hárj 38, zsír 40 lej kilogramonként. A szopóborjú húsát a vágóhídon állón pecséttel jelölik meg. Kenyérneműek: Nullás liszt 10.50, 4-es 10, 5-ös 9.50, 6-os liszt 9. Fehérkenyér 9.50, félbarna 9, barna 8 lej kilogramonként. Éttermi menü: I. rendű éttermekben 25, II. rendű éttermekben 20 és a III. rendű éttermekben 16 lej. A petróleum és só ára változatlan maradt, a fa irányának megállapítását azonban a tanács bizonytalan időre felfüggesztette. A zöldségnekeműek árát egy erre a célra alakított bizottság a zöldségpiacokon naponként állapítja meg. Az árdrágítás elleni panaszokat a helyszínen e bizottsághoz, vagy az illetékes közegekhez kell intézni.

— **Az Erdélyi Szemle új számának főbb cikkei S. Nagy László, dr Kiss Elek, Csiby Lajos, Floreán Tibor, Benzédy Pál, Sz. Szappanos Gabriella, B. Bartha István, Rozsos Etele és mások írták a következő kérdésekről: Nemzetiség, vagy kisebbség? Ifjúság, munkásság, polgárság.** — Az unitárius ifjúsági konferencia. — Népiünk érdekei és a sajtószolgálat. — Gazdasági tanács. — Irodalmi, tudományos, művészeti, társadalmi és közgazdasági jegyzetek. Felelős szerkesztő S. Nagy László. Kapható tözsdében, megrendelhető Cluj, Calea Marechal Foch No. 13.

A természetes gyógy mód még mindig a legjobb

A természetben előforduló több anyagból bebizonyosodott már, hogy nagyobb csodára képes, mint a leghosszadalmasabb és legbonyolultabb gyógyeljárások. Így többek között a tej szerepel mint az emberi bőr egészségének valóságos kuforrása, ami évezredek tapasztalatra vezethető vissza. A tej abban különbözik a csupán a bőrfelületen ható kenőcsöktől és krémektől, hogy mélyen behatol a bőrbe, ezáltal elsőrendű gyógyhatást érve el. Ezen a felismerésen alapszik a Milkuderm-Milchfetter krém és Milkuderm-Hautsahne, melyek bőrét minden káros befolyástól megóvják és annak sima légységét és finom voltát megőrzik. El tudományosan kipróbált két készítmény minden gyógyszer-tárban és jobb illatszertárban és jobb illatszertárban kapható.

— **Két hónapi börtönrre ítélték Motji Spakowot.** Bucurestiből jelentik: Motji Spakowot, a volt nehézsúlyú ökölvívó bajnokot a constantai katonai törvényszék két hónapi börtönbüntetésre ítélte. Azonnal letartóztatták.

— **Mexikóban banditák levegőbe röptettek egy utasvonatot.** Mexikóból jelentik: Gonosztevők levegőbe röptettek egy utasvonatot Tampico és San Luis Potosi között. Három halottja és 19 sebesülte van a merényletnek. A merénylet után a banditák megpróbálták rohammal elfoglalni a vonatot, de a vonatkísérő katonák visszaverték őket. A banditák vezérét, Lombardo Tapiat agyonlőtték.

VASARNAP, HÉTFŐ utójára!

I. A kísértés Fősz.: Marie Bell	II. Kalózkod Richard Talmadge
---	---

KEDD-GI AZ ÉDES ANYAFÖLD Paul Muni, Luise Rainer
Thalia Mozdóban!

— **Megölte a medve.** Sighetből jelentik: Barsan Ioan 50 éves juhász Barsana község közelében medve támadta meg és teljesen összemarcangolta. A városba igyekvő földművesek találtak rá holttestére a falu határában. Kezében véres kést szorongatott és ruháján felismerhetők voltak a medve hatalmas mancsai. A csendőrség jelentése alapján az ügyesség a temetési engedélyt megadta.

— **Elhamvasztották a Bucovinában zuhant román pilótát.** Bucurestiből jelentik: Tegnap délután 17 órakor a „Cenusa” halotthamvasztóban elhamvasztották a kiváló repülőnek ejtőernyőugrónak, Ionel Fernicnek földi maradványait. Mint ismeretes, Ionel Fernic a bucovinai hegyek

Ne gunyoljorki minden HAJERŐSÍTŐ SZERT

különbön a hőlgyek az Ön kopasz fejét fogják ki gunyolni.

Használdjon egy hónapon keresztül naponta Trilysin és az eredményt saját szemével fogja látni.

Tudgaj Tudvalevő, hogy a haj készítmények egész sorát árulják csodatevő hatás ígéréttel. Mint hogy ezekkel semmilyen eredményt sem ér el, az emberek valóban jogosan lehetnek gyanakvók. Mindazonáltal elismert specialisták igazolják, hogy a Trilysin, ez a tudományos hajerősítő szer, világhírű készítmény. Valóban igazuk van. Ez a készítmény nem „gyógyítja meg” a kopaszságot, de megóvja Önt a kopaszságtól. Trilysin teljesen megakadályozza a hajhullást. Megerősíti a hajhagymákat és eltávolítja a korpát.

TUDOMÁNYOS HAJERŐSÍTŐ SZER
Trilysin

— **Meghosszabbították az aranykönyvpályázat benyújtási határidejét.** Annakidején közöltük, hogy a Keren Kayemeth Leisrael jeruzsálemi főirodája az aranykönyv VI-ik kötetének elkészítésére tervpályázatot tűzött ki, melyet a pályázók kérésére most szeptember hó 15-ig meghosszabbítottak. A pályázaton résztvenni kívánók tervüket a helyi KKL iroda útján is eljuttathatják Jeruzsálembe.

— **Erőteljes, vérmes, kövér embereknel reggelként éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kiadós belülről biztosít, lényegesen előmozdítja az emésztést és az anyagcserét s a vérkeringést az egész szervezetben megélelkiti. Kérdezze meg orvosát.**

— **Hét lejre szállították le Bucurestiben a tej árát.** Bucurestiből jelentik: Az árdrágulás ellen indított harc vezetési a bucaresti központi tejszarnok vezetőségével egyértelműleg elhatározták, hogy a tej literét az eddigi 9 lejese ár helyett 7 lejben állapítják meg.

EGYESÜLETTI ÉLET

A satumarei Cionista Helyi csoport tisztújító közgyűlése. Junius 19-én zajlott le a satumari cionista helyi csoport rendez évi tisztújító közgyűlése igen nagy számu és lelkes publikum jelenlétében. A közgyűlésen felszóltak dr. Rachel Klompus és Jochak Hecht KH delegátusok, valamint dr. Jordán Viktor, a Zs. N. Sz társelnöke. A jelölések megejtése után a közgyűlés egyhangulag a következő vezetőséget helyezte a helyi csoport ügyvitelének élére: Elnök: Dr. Schwarz Lajos, ügyv. elnök, dr. Jordán Viktor, titkár: Klein Armand, pénztárnok dr. Braum Béla, ellenőrök: Salamon Armin, Borgida Sándor, KHElnök, Havas Emil, társelnök: dr. Rosenfeld Andor, KKL-biztos Kugler Zsigmond. Hölgyreferens: Guth Lajosné. Sételbiztos: Dr. Zinger Sándor. Kulturreferens: Abraham Ferenc, ifjúsági referens: Sámuel Endre. Sajtó referens: Fuchs Marcell. Ennek a vezetőségnek összeállítása teljes garanciát nyújt arra néve, hogy a Satmaron az utóbbi időben örvedetes módon megélelkiti cionista élet tovább fellelülést fog felmutatni.

Cionistai helyi csoport alakulat Bratona. A ZsNSz oradeai körzeti irodája révén felkerestette Bratocát, ahol július 17-én a helység valamennyi zsidóságának a bevonásával meg alakult a Cionista Helyi csoport, melynek elnökévé Herskovits Armin, a hitközsé elnökét ügyvezető elnök Grünberger Dezső és társelnöke Roth Jenő választották. Az utóbbiak vállalták a KKL és KPL ügyek intézését. Ugyanakkor megkezdődött a sékel akció is.

A hegyekben — a tengeren én megvédem

Primeros Gummi

Allandó kísértője én legyek.

főltt lezuhant repülőgép egyik áldozata volt. Az elhamvasztáson a család tagjain kívül megjelentek az elhunyt barátai, a légügyi hatóságok képviselői és a román zeneszerzők egyesülete. Fernic ugyanis kiváló zeneszerző is volt.

Fejlájásnál, borogatásra, lemosásra láznál jótékony bedörzsolésre valódi Diana!

— **Negyven constantai vendéglőt és bodegát zártak be.** Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi közegek majdnem 40 constantai vendéglőt, bodegát és kimerést zártak be, amiért nem feleltek meg a törvényes követelményeknek.

UJ KELET Legújabb hírek

Henlein a szudetanémetek állampolgári hűségét hangoztatta Breszlauban

Beható tárgyalások előzik meg Prágában lord Runciman érkezését
Hitler szárnysegéde Párizsban járt titokban

London, július 30. Runciman lord kedden indul el Prágába Stockford, Sir Jon Simon volt magánitkárának kíséretében, aki külön tervezetet dolgozott ki a csehszlovák-szudetanémet kérdésben fennálló ellentétek kiküszöbölésére.

Prágából jelentik, hogy a csehszlovák koalíciós pártok között tárgyalások folynak egy-egy álláspont kialakítása érdekében a kisebbségekkel való tárgyalásokat megelőzően. Ezeknek a tárgyalásoknak az anyagát angol fordításban Runciman lordnak is rendelkezésére bocsátják.

Boothby angol konzervatív párti képviselő, aki hosszabb ideje tartózkodik Csehszlovákiában és több ízben tárgyalt a szudetanémetekkel, tegnap kihallgatáson jelent meg Benes köztársasági elnöknek, akinek beszámolt tapasztalatairól.

Prágai hivatalos körök hangsúlyozzák, hogy azok a közlések, amelyek a nemzetiségi statutumtervezet szövegére vonatkozólag nyilvánosságra kerültek, nem tekinthetők hiteleseknek.

Henlein breszlai beszéde

Breszlau, július 30. A boroszlói kastély udvarán tegnap tartották meg a „német szolidaritás” ünnepét, amelyen tudvalevőleg nagy szudetanémet tömegek is részt vettek Konrad Henleinnel az élén. A nagyszabású sportünnepségekkel egybekötött találkozó keretében, Göbbels propagandailgyi miniszter beszéde után Henlein szólalt fel. A csehszlovákiai szudetanémet párt vezére többek között a következőket mondotta:

— Nekem jutott az a megtiszteltetés, hogy az itt összegyűlt sok ezer külföldi német nevében köszönetet mondja azért a lelkes fogadtatásért, melyben a birodalmi német nép részvételével bennünket. Mi, külföldi németek megadjuk az államnak, ami az államé és a népnek, ami a népé. Lelkiismeretesen tiszteletben tartjuk kötelezettségeinket azon államokkal szemben, amelyeknek a polgárai vagyunk. De különböző államok és hatalmak polgáraiaként is a német népközösség tagjai maradunk és szabadon magunkévá tesszük etnikai származásunk tövényeit. Mint a legnagyobb német népkisebbségi csoport szeszólója kijelentem az összes külföldi németek nevében is, hogy mindannyian elválaszthatatlan részei vagyunk a német népnek.

Göbbels beszédeben hangsúlyozta, hogy a német birodalom politikai és gazdasági lététért harcol. A demokratikus világ nem akarja megérteni Németországot és háború árán is le akarja rombolni a nemzeti szocializmust. Hangsúlyozta Németország belső erejének egységét és méltatta a nemzeti szocialista rezsim vívmányait.

Wiedemann titkos párizsi útja

A Daily Herald közli azt a feltűnést keltő hírt, hogy Wiedemann kapitány, Hitler szárnysegéde, két napig a francia fővárosban tartózkodott. Mialatt Berlinből cáfolják Wiedemann párizsi útját, a londoni lap részleteket is közöl Hitler szárnysegédének párizsi tárgyalásairól. Wiedemann a Ritz szállodában találkozott Hohenlohe hercegnővel, aki tudvalevőleg az angol szalonokba bevezette a hitlerista követet. Hitler szárnysegéde francia barátaival és egy magasrangú angol politikussal is tárgyalt. Wiedemann gopakocsin tette meg az utat a francia határig.

— Személyi kérdések akadályozzák a Biala-Mare-i Szépművészeti Egyesület sikeres működését. Baia-Mareről jelentik: Egy évvel ezelőtt Szépművészeti Egyesület alakult a bányavárosban, mely most tartotta első tisztújító közgyűlését. Az egyesületnek 28 tagja van, akik közül 12 személyesen, négy pedig meghatalmazással képviseltette magát. Manu György elnök megnyitó beszéde után heves vita indult és többen Pop Aurel satumareli, jelenlegi Baia-Spie-i festőművészt kívánták elnökévé választani. Végül kimondták a határozatképtelenséget és a tisztújító közgyűlést elhalasztották.

majd onnan Párizsig, ahonnan tegnap este a legnagyobb titokban ismeretlen helyre távozott. Egyes verziónk szerint London felé folytatta útját, más híradás szerint visszatért Németországba.

Az Echo de Paris Wiedemann londoni útjával kapcsolatban megállapítja, hogy Berlin

mindent elkövet az Angliával való viszony jobbátételére. A németek tisztában vannak azzal, hogy semmit sem tehetnek a csehszlovák kérdésben, amíg a Berlin-London viszony abban az állapotban marad, amelybe az Anschluss és a május 21-iki események következtében került.

Konfliktus támad az olasz kormány és a Vatikán között a fajvédő politika miatt?

„A fasizmus nem utánoz senkit sem a fajkérdésben” — mondotta Mussolini

Párizs, július 30. A „Le Matin” római tudósítója közli, hogy a Vatikán lapjának, az Osservatore Romanonak azon cikke, amely a faji kérdéssel foglalkozik és amelyben a pápa nevében élesen elítéli a fajvédő politikát, olasz körökben kinos feltűnést keltett. Olasz körök élénken kommentálják a vatikáni lap cikkét és nincs kizárva, hogy diplomáciai következményei lesznek.

Róma, július 30. Mussolini Forliban meglátogatta az avangárdisták táborát, amelynek felavató ünnepségen beszédet tartott.

— Tudja meg az egész világ, — mondotta a Duce, — hogy a faji kérdések megítélésében a magunk útját követjük. Lehetetlen feltételezni, hogy a fasizmus bárkit, vagy bármit utánozna.

Hétlődi kezdettel a Royal stúdió bemutatta a nagyközönség általános kérésére még egyszer az év legszebb francia filmjét

TARAKANOWA

A fény, a pompa, a szerelem ragyogófilmje. Főszerepben: Annie Vernay, a legtitundoklőbb francia művésznő. Partnere Pierre Richard Wilms.

Ma, vasárnap utójára TARANTELLA és a DZSUNGEL FÖGLYA

Több vonalon leszállították a CFR autobusainak viteldíját

Bucuresti, július 30. A CFR leszállította a társaságépkocsi tarifát több vonalon. Az új díjszabás a következő: Brasov—Sf. Gheorghe 45 lej, Sf. Gheorghe—Mercuria Ciuc 85 lej, Brasov—Zănești 40 lej, Brasov—Feldioara

30 lej, Brasov—Sinaia—Câmpina 105 lej, Sibiu—Brezoi—R. Valcea 135 lej, Sibiu—Alba-Iulia 80 lej, Deva—Simeria—Hafeg 60 lej, Deva—Dobra 45 lej, Deva—Alba-Iulia 100 lej, Cluj—Dej—Bistrița 160 lej.

A spanyol nemzetiek hadijelentései

Salamanca, július 30. (Rador.) A nemzetiek főhadiszállásának közleménye szerint a nemzeti erők az estramadurrai fronton folytatják előnyomulásukat és a Puerto Lianotól Acedera felé vezető utat teljesen felszabadították.

A nemzeti repülők lelőttek hat ellenséges gépet. Július 26-ról 27-re virradó éjszaka a nemzetiek Gandia kikötőjét bombázták és felgyújtották az ottani raktárakat. A valenciai katonai célpontokat is bombázták.

Lengyelország hivatalosan elismerte Mandzsukot

Újabb fegyveres összecsapás a szovjet-mandzsuk határon

Moszkva, július 30. (Rador.) A TASS jelenti: Július 29-én japán-mandzsuk különítmény próbált meg elfoglalni egy dombot, amely két kilométernyire van Csang-hufengtől, amelynek birtokát a japánok kétségbevonják. Az orosz határőrök visszaverték a támadókat. Mindkét részről volt veszteség. A tokiói szovjet ügyvivő utasítást kapott, tiltakozzék a japán kormányánál.

Tokió, július 30. (Rador.) Tadeus de Romer lengyel nagykövet felkereste Mandzsukuo külügyminiszterét, ki a japán fővárosban tartózkodik és kifejezésre juttatta kormányának azon szándékát, hogy elismeri Mandzsukot. Közölte azt is, hogy Lengyelország kereskedelmi és hajózási barátsági szerződést akar kötni Mandzsukoval.

Legyen hivatalos fogorvosával szemben
— Ki ajánl Önnek
KOLYNOS
Ezer és ezer fogorvos ajánlja pacien-
seinek a Kolynos fogkrémet fertőtlenítő
és tisztító tulajdonságainál fogva.
Kolynos használata által úgy fogai,
mint foghúsa egészségesek és ellen-
állóbbak lesznek.
Tegye mosolyát
ragyogóvá
KOLYNOS által
Tékeréskodjék
Vegyen
nagy tubust

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

amely bizonytalan ideig tarthat és le-
hogy nemcsak angol felügyeletet, hanem
népszövetségi bizottság ellenőrzését
fogja jelenteni.

A kulisszák mögött már megindul
az élénk diplomáciai előkészítő munká-
tok és

a legfontosabb közéleti centrumo-
ban már el is foglalták helyüket a
vöbemi zsidó állam követői.

Fontosak azok a diplomáciai tárgy-
sok, amelyek a Jewish Agency vezetői
a török kormány között folynak. Állító-
ezeket a tárgyalásokat maga Weizmann
irányítja Londonból az ottani török na-
követen keresztül.

Barzilay Ist

LEGUJABB SPOR

Egyenlőre szünetel a román-magyar sportérintkezés

Bucuresti, július 30. Lapzártakor v-
a hírt, hogy a Comitetul Federal s-
ülésén két fontos határozatot hoztak: A E
dea-ügy miatt egyenlőre megszakítják
érintkezést a magyar sportkörökkel,
részről helyt adtak az Universitatea ör-
nak, amelyet a ploesti Tricolor egyik ját-
sa miatt adott be, a mérkőzés eredmé-
megsemmisítették, amelyet ilyenformán
Universitatea nyert meg és így bemutat-
az első osztályban.

Lengyelország - Románia 3:0

Brasovi tudósítónk telefonálja: Péntek
délután kezdődött meg szépszámú közös
jelenlétében a lengyel-román teniszmérkőz-
Az első napon a gróf Bawarowski—Schm-
mérkőzésre került sor. Nehezen győzött a
gyei játékos 6:2, 7:9, 6:3, 6:2 arányban.
Szombaton: Spycala—Tanasescu 3:6, 6:
6:8, 9:7, 6:2, Bawarowski, Spytala—Schm-
Tanasescu 6:3, 8:6, 6:4. Eszerint a lengyel
3:0 arányban már vezetnek és ezzel a gy-
zelmet is megszerezték, minthogy a ma me-
sorra kerülő két mérkőzésen a románok
a legjobb esetben csak szíphet az ered-
nyen.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R.
nyomása Cluj, Strada Baroz L. Pop
Telefonszám: 18-60.

HUN DEI IMPRIMAT

Tel. 10. Telefo-
Havonta
évre 80
földre:
földre:
Hirdetés
„US KE-
banati za-
ja. Cikkek
törzse meg

A statu-
és szudeta-
óta vajudó
pant izgat
bába szere
teletremélt
Hovatovább
hogy a sta-
nemzetiség
lió európa
vagy a ha-
tumon dől
metes játé-
ra a Béke,
arva. Igen,
kőhez, a t-
kőti. Ha e-
dozó szál
hétellenül
ságra, a p-
Érthető
rendkívüli
tum előké-
pott az el-
lyek a sta-
Annak ell-
elkoboztat-
nek közlő
dányait, m-
ismertetés
kés statu-
zás csak u-
németek fe-
vádát aka-
nyilvánoss-
tet, még r-
mertette v-
csak néhá-
után vetté-
tervezetet.
De tul-
sain és fű-
szempontj-
egészen kö-
államai kö-
állapodás
problémák
szerint fog-
alaptalan
vák nemze-
kötása kib-
lamok, de
ségek jog-
modellnek
többi álla-
talan dol-
azokkal a
statutum